

**GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE**

Nr No. 2/2016

INFORMACJA INFORMATION

**O SYTUACJI
SPOŁECZNO-
-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTW**

**ON SOCIO-
-ECONOMIC
SITUATION
OF VOIVODSHIPS**

**ROK XXI
YEAR XXI**

**KWARTALNIK
QUARTERLY**

**WARSZAWA, WRZESIEŃ 2016
WARSAW, SEPTEMBER 2016**

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

GUS, Departament Badań
Regionalnych i Środowiska
*CSO, Regional and Environmental
Surveys Department*

kierujący
supervisor

Joanna Poświata – Naczelnik
Wydziału Analiz i Opracowań
Regionalnych
*Head of Regional Analyses and
Studies Section*

zespół
team

Małgorzata Brzostowska
Elżbieta Grobicka
Joanna Hausman-Czerwińska
Katarzyna Lipińska
Anna Patejuk
Krystyna Przepióra
Ewelina Taratuta

Projekt okładki
Cover design

Sylwester Jabłoński

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła

When publishing the CSO data – please indicate the source

ISSN 0866-9333

Publikacja dostępna na
Publication available on

www.stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Publikacja *Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw* jest kolejną edycją tego opracowania wydawanego z częstotliwością kwartalną od 1996 r. Zawiera szereg informacji charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą województw (NTS 2). Wszystkie prezentowane kategorie zostały przedstawione w ujęciu dynamicznym, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju w okresach kwartalnych lub okresach narastających.

Opracowanie składa się z części analitycznej, wzbogaconej prezentacją graficzną w postaci zestawu map i wykresów oraz części tabelarycznej, w której zamieszczono dane statystyczne z zakresu ludności, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, podmiotów gospodarki narodowej, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw, nakładów inwestycyjnych i rolnictwa.

Część analityczna dostępna jest w formie PDF, natomiast tablice z danymi dostępne są w formie Excel. Szerszy zakres danych liczbowych dostępny będzie w Banku Danych Lokalnych w module danych krótkookresowych www.stat.gov.pl/bdl.

Dyrektor Departamentu
Badań Regionalnych i Środowiska

Dominika Rogalińska

PREFACE

The publication "Information on socio-economic situation of voivodships" is the subsequent edition of this elaboration issued on a quarterly basis since 1996. The edition contains a vast range of information characterizing the socio-economic situation of voivodships (NUTS 2). All categories have been presented in terms of dynamics and in relation to national aggregates quarterly and cumulatively.

The elaboration includes analytical part enriched with maps and charts as well as tabular part containing statistical data on population, labour market, wages and salaries, retirement pay and pensions, prices, residential construction, entities of the national economy, sold production of industry and construction, financial results of enterprises, investment outlays as well as agriculture.

Analytical part is presented in PDF format, whereas tables with data are accessible in Excel format. Detailed databases can be extracted online from Local Data Bank in dedicated section of short-term indicators module via our website www.stat.gov.pl/bdl.

*Director of Regional
and Environmental Surveys Department*

Dominika Rogalińska

SPIS TREŚCI	CONTENTS	Str. Page
Przedmowa	<i>Preface</i>	3
Spis treści	<i>Contents</i>	4
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	5
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes</i>	8
Objaśnienia znaków umownych	<i>Symbols</i>	15
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	16
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	22
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	32
EMERYTURY I RENTY	<i>RETIREMENT PAY AND PENSIONS</i> ...	35
CENY	<i>PRICES</i>	37
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	42
PRODUKCJA PRZEMYSŁU I BUDOW- NICTWA	<i>PRODUCTION OF INDUSTRY AND CONSTRUCTION</i>	44
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW	<i>FINANCIAL RESULTS OF ENTER- PRISES</i>	46
NAKŁADY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	49
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	51
 TABLICE – W ODDZIELNYM PLIKU W FORMACIE EXCEL	 <i>TABLES – PLACES IN SEPARATE EXCEL FORMAT FILES</i>	

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowo grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale terytorialnym oraz w podziale według sekcji PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

8. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.*

2. *Data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.*

3. *The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.*

4. *Data according to territorial division as well as to NACE sections are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

7. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

8. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity, on their own account in order to earn a profit.*

9. *In the publication data in regard to:*

1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

2) ***sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

3) ***financial results of non-financial enterprises and investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of units conducting economic activity included, in accordance with the NACE Rev.2, in section “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities”), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.*

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw**, prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Jako ceny stałe od 2011 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

12. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of "enterprise" – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the abovementioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations. An enterprise may be a sole legal unit. Enterprise sector includes those entities, which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. As constant prices since 2011 were adopted – 2010 constant prices (2010 average current prices).

12. Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Central Statistical Office.

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.

14. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

15. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych sekcji PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

14. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

15. The names of some sections of PKD 2007 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje PKD <i>sections of the NACE</i>	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

16. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

16. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

UWAGI METODYCZNE**1. Dane o:**

- 1) **ludności** zbilansowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (NSP 2011) oraz danych ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności;
- 2) urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

2. Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz w niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2015 poz. 149, z późniejszymi zmianami).

Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, pracę społecznie użyteczną oraz osób skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zalecenia działań aktywizacyjnych.

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy to osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych i które zgodnie z nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 27 V 2014 r., spełniają co najmniej jedno z kryteriów:

- 1) bezrobotni do 30 roku życia,
- 2) długotrwale bezrobotni,
- 3) bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- 4) bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej,
- 5) bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- 6) bezrobotni niepełnosprawni.

Długotrwale bezrobotni są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

METHODOLOGICAL NOTES**1. Data concerning:**

- 1) **population** are compiled on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011 as well as current reporting data on vital statistics and population migration;
- 2) **births and deaths (including infant deaths)** – are calculated according to the definition of infant birth and death – recommended by the World Health Organization (WHO).

2. Data on average paid employment include persons employed on the basis of a labour contract on a full and part-time basis, converted to full-time work period.

3. Data on the unemployed persons registered in the powiat labour offices are presented in accordance with the Law of 20 IV 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions (Journal of Laws 2015 item 149, with later amendments).

Registered unemployment has not include persons who: undergoing traineeships, an internship, person undergoing occupational preparation of adults and social utility works and directed to employment agency within the framework of activation actions appointment.

Unemployed persons with a specific situation on the labour market are the persons, who are entitled to priority in appointment for participation in special programmes and who, in accordance with amendment to Law on Employment Promotion and Labour Market Institutions, in force since 27 V 2014, persons fulfilling at least one of the criteria:

- 1) unemployed persons below 30 years of age,
- 2) are long-term unemployed,
- 3) unemployed persons over 50 years of age,
- 4) unemployed persons benefiting from social assistance,
- 5) unemployed persons with at least one child under 6 years of age or at least one disabled child below 18 years of age,
- 6) disabled unemployed persons.

The long-term unemployed are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation of adult in the workplace.

Unemployed persons without benefits are persons registered in employment offices, in search for work, who either lost or did not acquire rights to benefits.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę napływu bezrobotnych obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby osób aktywnych zawodowo w końcu kwartału.

4. Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym, metodą obserwacji ciągłej (ruchomy tydzień badania). Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach z wyjątkiem osób przebywających poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy i więcej.

Wyniki badania uogólniono w oparciu o bilanse ludności, opracowane na podstawie NSP 2011.

Ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- 1) wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- 2) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - a) z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub wypoczynkowego,
 - b) z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. – powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe ją podjąć w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

*The **registered unemployment rate** was compiled as a share of registered unemployed persons in the economically active civilian population, i.e. excluding employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

*The **inflow rate of unemployment** is calculated as a ratio of newly registered unemployed persons to the number of economically active persons at the end of a quarter.*

4. Data on the economic activity of the population, aged 15 and more, are compiled on the basis of the Labour Force Survey (LFS), which is conducted quarterly using continuous observation method (a sliding survey week). The survey includes the members of households in dwellings selected on a random basis excluding persons staying outside the households, i.e. abroad or living in institutional households, for 12 months or longer.

The survey results have been generalized based on population balances compiled on the basis on Population and Housing Census 2011.

Economically active population includes all persons who are considered as employed or unemployed.

*Among the **employed persons** are included all persons aged 15 or more who within the surveyed week:*

- 1) *performed, for at least one hour, any work generating pay or income, i.e. were employed as paid employees, worked on own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture or assisted (without pay) in work on family agricultural farm or conducting family economic activity outside agriculture;*
- 2) *had work but did not perform it:*
 - a) *due to illness, maternity leave, parental leave or vacation,*
 - b) *due to other reasons, but the break in employment did not exceed 3 months and since 2006 – exceeded 3 months and concerned persons who were paid employees and during that period received at least 50% of the hitherto wages and salaries.*

*The **unemployed** are persons aged 15–74, who within the period of the surveyed week did not work, actively sought work and were available for work within two weeks after the surveyed week.*

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto przypadające na 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw obliczono przyjmując:

- 1) wynagrodzenia osobowe bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
- 2) wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
- 3) honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę.

Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto przypadających na 1 zatrudnionego obejmują zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 I 1999 r.

6. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. – także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE, a także z budżetów Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu pań-

The unemployed also include persons who had found and were waiting to begin work within the period no longer than 3 months as well as persons who were available for that work.

*The **activity rate** is calculated as the share of the economically active persons (total or a given group) in population aged 15 and more (total or a given group).*

*The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or a given group) in population aged 15 and more (total or a given group).*

*The **unemployment rate** is calculated as the share of unemployed persons (total or a given group) in the number of economically active population aged 15 and more (total or a given group).*

5. Average monthly gross wage and salary per paid employee in the enterprise sector is calculated assuming the following:

- 1) *personal wages and salaries (excluding wages and salaries of outworkers and apprentices as well as persons employed abroad);*
- 2) *payments from a share in profit or in the balance surplus of cooperatives;*
- 3) *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with labour contract.*

Data regarding the average monthly gross wages and salaries per paid employee includes the deduction from pay for personal income taxes as well as contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employees, introduced on 1 I 1999.

6. Information regarding retirement and other pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period from 1 I 2009 to 30 VI 2014 from the source gathered in the open pension funds – OFE and also from the budgets of the Ministry of National Defence, Ministry of Interior and Administration as well as Ministry of Justice.

Information regarding retirement and other pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also

stwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

7. Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu (tj. górnictwa i wydobywania, przetwórstwa przemysłowego, wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalność związanej z rekultywacją) prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych tj. dotacji do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** wyrażona w cenach bazowych, z uwagi na niewystępujący podatek akcyzowy i dotacje przedmiotowe, równa się wartości wyrażonej w cenach producenta.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

8. Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części

from the source which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

Retirement and other pension benefits systems do not provide for the payment of retirement and other pensions arising out of international agreements.

Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

7. Data on the value of sold production of industry (i.e. of mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply and also water supply; sewerage, waste management and remediation activities) are presented excluding VAT and the excise tax, but including the value of subsidies on products and services, in so-called basic prices.

The value of sold production of construction presented in basic prices, is equal to the value expressed in producer's prices due to the lack of excise tax and entity subsidies.

Data regarding sold production of industry concerns industrial and non-industrial activities of economic entities included to the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities" and covers:

- 1) the value of finished goods sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial;*
- 3) flats agent's fees in the case of concluding an agreement on commission terms or full agent's fees in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.*

8. Information regarding completed dwellings concerns dwellings in newly built and expanded buildings (partly comprising the expansion) as well

stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

9. Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw dostosowano do ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 330, z późniejszymi zmianami).

Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży (łącznie z dotacjami do produktów), wytworzonych przez podmiot produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów i usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (tj. nabytych w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowych aktywów obrotowych oraz produktów przez siebie wytworzonych, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji), łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne;
- 4) przychody finansowe.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne;
- 4) koszty finansowe.

Wyniki finansowe:

- 1) wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej — do końca 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- 2) wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, które obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

as dwellings obtained as a result of investment adaptations, together with dwellings obtained from conversion of non-residential spaces. The division of dwellings into buildings of housing cooperatives, private buildings (i.e. realized by natural persons, foundations, churches and religious associations) as well as dwellings realized for sale or rent was made on the basis of the way of construction financing or dwellings designing.

9. Data on financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013 item 330, with later amendments).

Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) *net revenues from the sale of products (including subsidies on products) which have been manufactured by the entity (goods, semi-finished goods and services) as well as packaging, equipment and services made by other contractors if the customers are invoiced for the foregoing together with the purchased products;*
- 2) *net revenues from the sale of goods and materials (i.e. current assets purchased for resale in a non-processed condition and products manufactured by entity if they are sold by shops within the company's chain along with goods manufactured by other manufacturers), including sums due from the sale of re-use packages;*
- 3) *other operating revenues;*
- 4) *financial revenues.*

Cost of obtaining revenues from total activity includes:

- 1) *cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by change in product stocks;*
- 2) *value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs;*
- 4) *financial costs.*

Financial results:

- 1) *gross financial result (profit or loss) is a result on economic activity — until the end of 2015 corrected by result on extraordinary events;*
- 2) *net financial result (profit or loss) is obtained after decreasing of the gross financial result by obligatory encumbrances, which include corporate and personal income tax as well as other payments resulting from separate regulations.*

Wskaźniki:

- 1) wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- 2) wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.
- 4) wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;

10. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

11. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów żywnościowych są notowania cen prowadzone przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu.

12. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych. Prezentowane ceny skupu produktów rolnych pochodzą z badania miesięcznego (meldunek o skupie produktów rolnych realizowanym przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej).

13. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych** i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników **na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonywane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali całego kraju i województw.

Indices:

- 1) *sales profitability rate constitutes the relation of the result from the sale of products, goods and materials to net revenues from the sale of products, goods and materials;*
- 2) *gross turnover profitability rate constitutes the relation of gross financial result to revenues from total activity;*
- 3) *net turnover profitability rate constitutes the relation of net financial result to revenues from total activity.*
- 4) *cost level indicator constitutes the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;*

10. *The basis for compiling the price indices of consumer goods and services is price observation of representatives of goods and services.*

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of households expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services, from the year preceding the surveyed year, derived from the household' budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

11. *The sources of information on retail prices of presented foodstuffs are quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of food are collected once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations are conducted two times a month.*

12. *Data on procurement prices concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product. Presented procurement prices come from monthly survey (reports on procurement of agricultural products from legal persons and organizational entities without legal personality).*

13. *The information on prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected about 440 marketplaces. Average monthly prices were calculated as arithmetic mean of quotations from the entire country and from voivodships.*

14. Prezentowany podział **nakładów inwestycyjnych**, obejmujących nakłady na nowe środki trwałe i (lub) ulepszenie (rozbudowę, przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);
- środki transportu;
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego (określonych do 31 XII 2001 r. jako odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych) za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

15. Skup produktów rolnych dotyczy ilości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

14. *The presented division of investment outlays, including outlays on new fixed assets and (or) the improvement (enlargement, rebuilding, reconstruction, modernization) of existing capital asset items, was compiled according to the principles of the "ESA 1995" recommendations. Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.*

Outlays on fixed assets include outlays on:

- *buildings and structures (include buildings and places as well as well civil engineering constructions), of which, among others, construction and assembly work, design and cost estimate documentation;*
- *machinery, technical equipment and tools (including instruments, movable and fittings);*
- *transport equipment;*
- *others, i.e. detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets and since 1995, livestock (basic herd) and long-term plantings and moreover costs of treatment of constructed liabilities in order to finance purchasing, constructing and developing of fixed assets (determined up to 31 XII 2001 as interests on credits and investment loans) for the period of investment realization (including exclusively in data expressed at current prices).*

15. Procurement of agricultural products includes the quantity of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH*SYMBOLS*

- Kreska (-) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;
- (0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
- Kropka (.) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak \triangle – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.
categories of applied classification are presented in abbreviated form.
- „W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
- “Of which” – *indicates that not all elements of the sum are given.*

PODSTAWOWE TENDENCJE

W II kwartale 2016 r., według wstępnego szacunku, produkt krajowy brutto (PKB) był wyższy realnie o 3,1% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Głównym czynnikiem kreującym wzrost PKB był popyt krajowy (wpływ na tempo wzrostu gospodarczego +2,3 p. proc., wobec +3,9 p. proc. w I kwartale 2016 r.). Wpływ spożycia ogółem wyniósł +2,7 p. proc., w wyniku wzrostu spożycia w sektorze gospodarstw domowych (+1,9 p. proc.) oraz spożycia publicznego (+0,8 p. proc.). Pogłębiający się ujemny wpływ popytu inwestycyjnego (-0,9 p. proc., wobec -0,2 p. proc. w I kwartale br.) i niewielki dodatni wpływ zmian zapasów (+0,5 p. proc.) przełożyły się na negatywny wpływ akumulacji (-0,4 p. proc.; w I kwartale br. - +1.1 p. proc.). W związku z szybszym tempem wzrostu eksportu niż importu wystąpił pozytywny wpływ eksportu netto na tempo wzrostu gospodarczego (+0,8 p. proc., wobec -0.9 p. proc. w I kwartale br.).

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w II kwartale 2016 r., była wyższa w skali roku o 2,9%. Wyższy niż przeciętnie wzrost odnotowano m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 6,9%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,4%), przemyśle (o 5,1%), obsłudze rynku nieruchomości (o 3,5%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 2,9%). W budownictwie wystąpiło obniżenie wartości dodanej brutto o 9,6%.

W I półroczu 2016 r. produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była o 4,4% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost produkcji przemysłowej odnotowano we wszystkich województwach – od 8,9% w podkarpackim do 1,6% w świętokrzyskim. Produkcja budowlano-montażowa (w cenach stałych) w okresie styczeń-czerwiec br. była o 11,9% niższa niż w analogicznym okresie ub. roku, kiedy notowano wzrost o 1,0%.

W I półroczu 2016 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były lepsze od uzyskanych w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost przychodów z całokształtu działalności był większy od wzrostu kosztów ich uzyskania, co wpłynęło na poprawę wskaźnika poziomu kosztów. Zwiększył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto. Poprawę większości wskaźników odnotowano w przedsiębiorstwach województw: małopolskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego i wielkopolskiego, a pogorszenie – w przedsiębiorstwach województw lubelskiego, łódzkiego i pomorskiego. W ogólnej liczbie badanych podmiotów nieznacznie zwiększył się udział przedsiębiorstw rentownych, natomiast zmniejszył się ich udział w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2016 r. było o 4,0% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (kiedy notowano wzrost o 3,6%). Zwiększenie wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach, największe

w lubelskim (o 6,1%), lubuskim (o 5,9%), małopolskim i zachodniopomorskim (po 5,6%) oraz wielkopolskim (o 5,5%), a najmniejsze w śląskim (o 1,5%), dolnośląskim (o 2,2%) i świętokrzyskim (o 2,4%). Rozpiętość w relacji do średniego wynagrodzenia w kraju pomiędzy województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu brutto w sektorze przedsiębiorstw zwiększyła się nieznacznie w skali roku i wyniosła 41,4 p. proc.

W I półroczu 2016 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 2,9% wyższe niż w I półroczu 2015 r. (przed rokiem wzrost o 1,1%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, największy w województwie pomorskim i małopolskim (po 4,7%); najmniejszy – w śląskim (o 0,8%) i podkarpackim (o 1,2%).

W końcu czerwca 2016 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 1392,5 tys. osób bezrobotnych, tj. o 14,2% mniej niż przed rokiem. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano we wszystkich województwach, od 19,6% w wielkopolskim do 8,3% w lubelskim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu czerwca 2016 r. wyniosła 8,8%, tj. o 1,4 p. proc. mniej niż przed rokiem. W skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich województwach, od 2,4 p. proc. w zachodniopomorskim do 1,0 p. proc. w lubelskim. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwach: wielkopolskim (5,4%), śląskim (7,2%) i małopolskim (7,3%); najwyższą – w warmińsko-mazurskim (14,3%), kujawsko-pomorskim (o 12,2%) i podkarpackim (11,7%).

Poprawę sytuacji na rynku pracy potwierdzają także wstępne wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) za II kwartał 2016 r. Według BAEL spadła zarówno liczby bezrobotnych (o 16,8%), jak i stopa bezrobocia (o 1,2 p. proc. do poziomu 6,2%), wzrosła liczba pracujących (o 1,2%) oraz wskaźnik zatrudnienia (o 1,1 p. proc. do 52,7%). Korzystniejsza niż przed rokiem była relacja liczby osób niepracujących do pracujących – na 1000 osób pracujących przypadało 898 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo (wobec 937 osób przed rokiem).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w I półroczu br. były niższe niż przed rokiem średnio o 0,9%. Spadek cen odnotowano we wszystkich województwach, w tym najgłębszy – w lubelskim, podkarpackim i podlaskim (po 1,3%). Utrzymał się spadek cen towarów i usług w zakresie transportu oraz odzieży i obuwia, obniżyły się ceny związane z mieszkaniem. Wzrosły natomiast ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 0,6%), przy czym wzrost cen wyższy niż średnio w kraju odnotowano w województwach: małopolskim, mazowieckim, zachodniopomorskim, dolnośląskim, lubuskim oraz kujawsko-pomorskim.

Na rynku rolnym w czerwcu br. średnie ceny pszenicy i żyta (z wyjątkiem pszenicy w skupie) były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. We wszystkich województwach

znacznie wzrosły ceny ziemniaków jadalnych na targowiskach. W ujęciu rocznym we wszystkich województwach wzrosły średnie ceny skupu żywca wieprzowego (w granicach od 5,7% w podkarpackim do 14,7% w śląskim), natomiast ceny skupu żywca wołowego (bez cieląt) obniżyły się w 13 województwach. Przeciętna cena skupu mleka krowiego była o 9,4% niższa niż w czerwcu ub. roku. Spadek cen odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 12,6% w zachodniopomorskim do 6,1% w małopolskim. Niższe niż przed rokiem były ceny targowiskowe prosiąt na chów.

BASIC TRENDS

In the second quarter of 2016, by preliminary estimate, real gross domestic product (GDP) grew by 3.1% compared with the corresponding period of the previous year. The main factor of GDP growth was domestic demand (which influenced economic growth by +2.3 percentage points, against +3.9 percentage points in the first quarter 2016). The impact of final consumption expenditure amounted +2.7 percentage points, due to consumption expenditure of the households sector (+1.9 percentage points) and public sector (+0.8 percentage point). Sustained negative impact of investment demand (-0.9 percentage point, against -0.2 percentage point in the first quarter of the current year) and slightly positive impact of changes in inventories (+0.5 percentage point) resulted in the negative influence of gross capital formation (-0.4 percentage point; in the first quarter of the current year – +1.1 percentage point). Due to faster pace of growth of export than import positive influence of net export for the pace of economic growth was recorded (+0.8 percentage point, against -0.9 percentage point in the first quarter of the current year).

Gross value added in national economy in the second quarter of 2016 was higher over the year by 2.9%. Growth of gross value added was higher than average i.a. in the following sectors: transportation and storage (by 6.9%), trade; repair of motor vehicles (by 5.4%), industry (by 5.1%), real estate activities (by 3.5%), and accommodation and catering (by 2.9%). While in construction – decline was noted by 9.6%.

In the first half of 2016 sold production of industry (in constant prices) was by 4.4% higher than in the corresponding period of the previous year. Increases of production of industry were observed in all voivodships – from 8.9% in podkarpackie to 1.6% in świętokrzyskie. Construction and assembly production (in constant prices) in the January-June period of 2016 was by 11.9% lower than in the corresponding period of the previous year, when an increase by 1.0% was noted.

In the first half of 2016, the financial results gained by surveyed enterprises were more favourable than these recorded in the same period of the previous year. Increase of revenues from total activity was higher than costs of revenues acquisition; consequently cost level indicator improved. There was an increase of sales profitability rate of products, goods and materials, profitability rates of gross and net turnover also improved. The improvement of most indicators was observed in enterprises in: małopolskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie and wielkopolskie voivodships, whereas the deterioration – in enterprises in lubelskie, łódzkie and pomorskie. In total number of surveyed entities share of enterprises showing net profit slightly increased, whereas their share in revenues from total activity decreased.

Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in the first half of 2016 was by 4.0% higher compared with the corresponding period of the previous year (when increased by 3.6% was noted). Growth of wages and salaries was recorded in all voivodships, the highest in lubelskie (by 6.1%), lubuskie (by 5.9%), małopolskie and zachodniopomorskie (both by 5.6%) as well in wielkopolskie (by 5.5%); the lowest – in śląskie (by 1.5%), dolnośląskie (by 2.2%) and świętokrzyskie (by 2.4%). The range of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector between the highest and the lowest result in relation to national average in voivodships increased slightly over the year and recorded 41.4 percentage points.

In the first half of 2016, average paid employment in the enterprise sector was by 2.9% higher compared with the first half of 2015 (a year before increased by 1.1%). Increases were recorded in all voivodships, the highest in pomorskie and małopolskie (both by 4.7%); the lowest – in śląskie (by 0.8%) and podkarpackie (by 1.2%).

At the end of June 2016 in labour offices 1392,5 thous. unemployed persons were registered, i.e. by 14.2% less than a year before. The number of unemployed persons decreased in all voivodships, from 19.6% in wielkopolskie to 8.3% in lubelskie.

Registered unemployment rate at the end of June 2016 reached 8.8%, i.e. by 1.4 percentage point less than a year before. Over the year registered unemployment rate decreased in all voivodships, from 2.4 percentage points in zachodniopomorskie to 1.0 percentage point in lubelskie. The lowest unemployment rate was noted in wielkopolskie (5.4%), śląskie (7.2%) and małopolskie (7.3%) voivodships; the highest – in warmińsko-mazurskie (14.3%), kujawsko-pomorskie (12.2%) and podkarpackie (11.7%).

Improvement in the labour market is also confirmed by the preliminary estimates of The Labour Force Survey (LFS) for the second quarter of 2016. According to the LFS, the number of unemployed persons declined (by 16.8%) as well as unemployment rate (by 1.2 percentage point to the level of 6.2%), the number of employed persons increased (by 1.2%), as well as employment rate (by 1.1 percentage point to 52.7%). The relation between the number of persons not working to employed persons was more favorable than a year before – per 1000 working persons were 898 unemployed or economically inactive persons (against 937 persons a year before).

In the first half of the current year prices of consumer goods and services decreased average by 0.9% over the year. Decline in prices were recorded in all voivodships: the highest – in lubelskie, podkarpackie and podlaskie (all by 1.3%). Prices of goods and services in transportation, clothing and footwear have been declining continuously, also dwellings prices decelerated. Prices of food and non-alcoholic beverages increased (by 0.6%), whereas higher prices than average were noted in the following voivodships: małopolskie, mazowieckie, zachodniopomorskie, dolnośląskie, lubuskie and kujawsko-pomorskie.

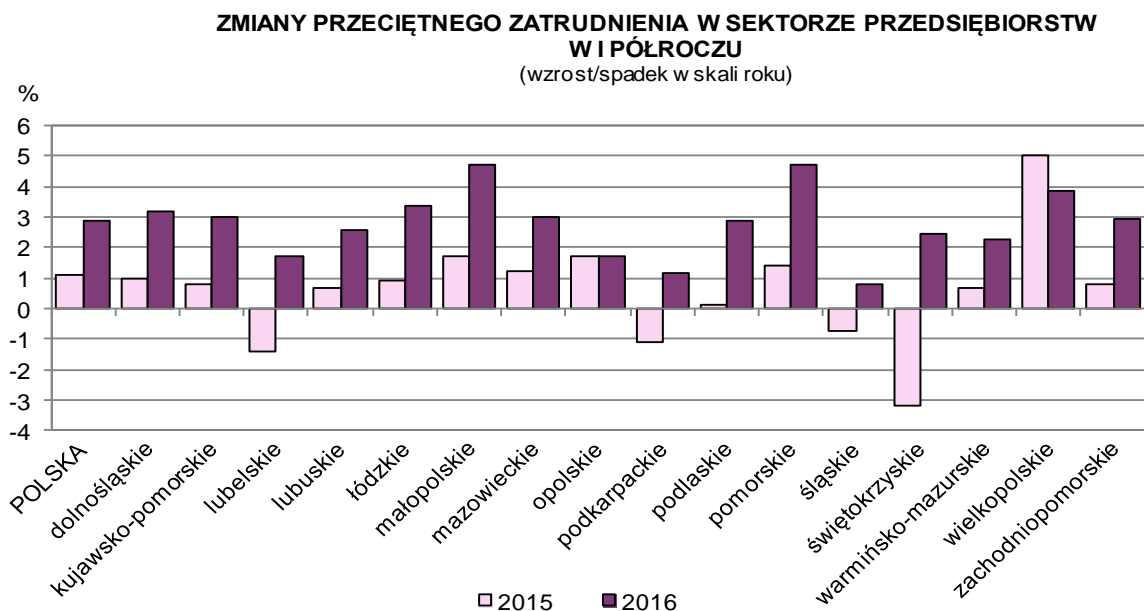
On the agricultural market in June 2016, the average prices of wheat and rye (excluding wheat procurement prices) were higher than in the corresponding period of the previous year. In all voivodships marketplace prices of edible potatoes has risen significantly. Over the year average procurement prices of pork were higher in all voivodships (ranged from 5.7% in podkarpackie to 14.7% in śląskie), whereas procurement prices of beef (without bovines) decreased in 13 voivodships. The average procurement price of cow's milk was by 9.4% lower than in June 2015. Decreases of prices were observed in all voivodships, ranged from 12.6% in zachodniopomorskie to 6.1% in małopolskie. Marketplace prices of piglets were also lower than a year before.

RYNEK PRACY

W I półroczu 2016 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było większe niż przed rokiem. W skali roku zmniejszyła się liczba bezrobotnych zarejestrowanych i stopa bezrobocia rejestrowanego, która osiągnęła najniższy poziom od ponad siedmiu lat.

Wstępne wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** za II kwartał 2016 r. wskazują na korzystniejszą niż przed rokiem sytuację na rynku pracy – zwiększyła się liczba pracujących, odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia oraz współczynnika aktywności zawodowej. W ujęciu rocznym zmniejszyła się liczba bezrobotnych, obniżyła się stopa bezrobocia. Poprawie uległa relacja niepracujących do pracujących.

W I półroczu 2016 r. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 5733,5 tys. osób i było o 2,9% wyższe niż w I półroczu 2015 r. (kiedy notowano wzrost o 1,1%). Wzrosło wystąpił w większości sekcji, największy w administrowaniu i działalności wspierającej (o 10,8%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 10,5%). W porównaniu do I półrocza 2015 r. spadło zatrudnienie w górnictwie i wydobywaniu (o 8,0%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,5%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 1,1%). Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło we wszystkich województwach w granicach od 0,8% w śląskim do 4,7% w małopolskim i pomorskim.

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w I półroczu 2016 r. wyniosło 2560,2 tys. osób i w skali roku zwiększyło się o 2,1%. Wzrost odnotowano we wszystkich województwach w granicach od 0,3% w śląskim i świętokrzyskim do 4,2% w warmińsko-mazurskim.

Przeciętne zatrudnienie w budownictwie było zbliżone do poziomu zatrudnienia w I półroczu ub. roku i wyniosło 381,6 tys. osób. Wzrost wystąpił w 8 województwach, największy w świętokrzyskim (o 5,1%). W województwie opolskim zatrudnienie utrzymało się na poziomie sprzed roku, a w pozostałych województwach odnotowano spadek od 1,4% w lubelskim do 4,8 % w podkarpackim.

Przeciętne zatrudnienie w handlu; naprawie pojazdów samochodowych wyniosło 1179,1 tys. osób i w skali roku zwiększyło się o 2,6%. Wzrost odnotowano w 15 województwach – największy w łódzkim (o 7,8%), najmniejszy w mazowieckim i świętokrzyskim (po 0,5%). W województwie podkarpackim przeciętne zatrudnienie utrzymało się na poziomie zbliżonym do I półrocza 2015 r.

Przeciętne zatrudnienie w zakwaterowaniu i gastronomii było o 2,7% wyższe niż przed rokiem i wyniosło 105,2 tys. osób. Wzrost odnotowano w 13 województwach od 0,5% w mazowieckim do 16,4% w opolskim. Spadek wystąpił w województwach: łódzkim, lubuskim i pomorskim (odpowiedni o 17,6%, 4,4% i 0,6%).

Przeciętne zatrudnienie w obsłudze rynku nieruchomości w I półroczu 2016 r. wyniosło 92,5 tys. osób i w skali roku zmniejszyło się o 1,1%. Spadek odnotowano w 11 województwach – od 0,5% w mazowieckim i wielkopolskim do 5,3% w opolskim. W pozostałych województwach wystąpił wzrost – największy w lubuskim (o 4,0%).

Przeciętne zatrudnienie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej ukształtowało się na poziomie 188,9 tys. osób i w skali roku zwiększyło się o 2,8%. Wzrost wystąpił w 6 województwach, w granicach od 2,8% w dolnośląskim do 9,8% w małopolskim. W pozostałych województwach odnotowano spadek, najgłębszy w warmińsko-mazurskim (o 20,5%).

Przeciętne zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej było o 10,8% wyższe niż w I półroczu 2015 r. i wyniosło 372,4 tys. osób. Wzrost wystąpił w 15 województwach, największy w świętokrzyskim (o 32,5%) i lubelskim (o 22,0%). W województwie warmińsko-mazurskim zatrudnienie zmniejszyło się o 3,7%.

W końcu czerwca 2016 r. w urzędach pracy **zarejestrowanych** było 1392,5 tys. **osób bezrobotnych**, tj. o 229,8 tys. (o 14,2%) mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w skali roku odnotowano we wszystkich województwach, od 8,3% w lubelskim do 19,6% w wielkopolskim.

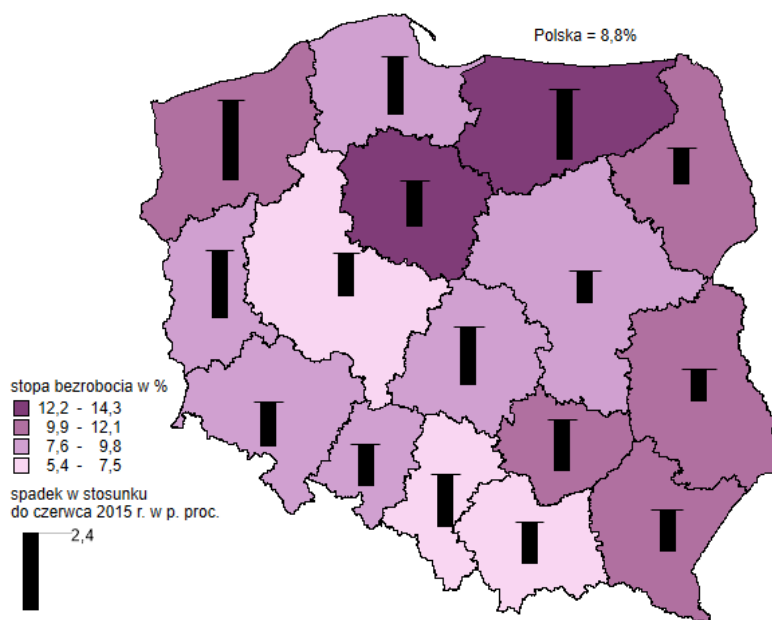
Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu czerwca 2016 r. wyniosła przeciętnie w kraju 8,8% i zmalała o 1,4 p. proc. w stosunku do analogicznego okresu ub. roku osiągając najniższy poziom od ponad siedmiu lat (w końcu października 2008 r. wyniosła również 8,8%). Spadek stopy bezrobocia rejestrowanego w skali roku odnotowano we wszystkich

województwach, najgłębszy w zachodniopomorskim (o 2,4 p. proc.), najmniejszy w lubelskim i mazowieckim (po 1,0 p. proc.).

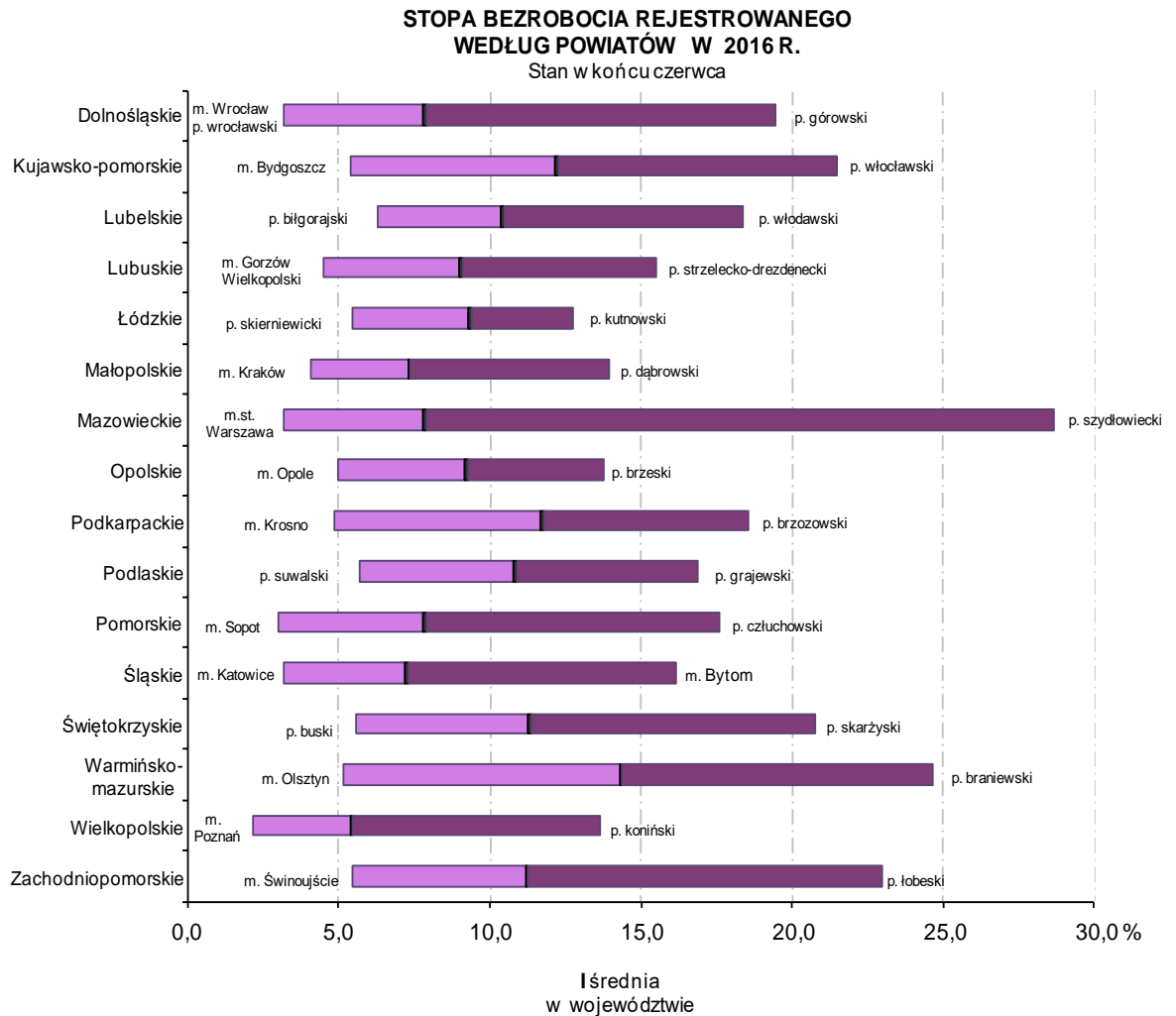
Zmniejszyło się terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia. W końcu czerwca 2016 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą wartością stopy bezrobocia w województwach wynosiła 8,9 p. proc. (wielkopolskie – 5,4%, warmińsko-mazurskie – 14,3%), a w skali roku rozpiętość ta zmniejszyła się o 0,9 p. proc. Podobnie jak przed rokiem, do województw o wysokiej stopie bezrobocia, poza warmińsko-mazurskim, należały kujawsko-pomorskie (12,2%), podkarpackie (11,7%), świętokrzyskie (11,3%) i zachodniopomorskie (11,2%). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano, poza wielkopolskim, w województwach śląskim (7,2%) i małopolskim (7,3%).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2016 R.

Stan w końcu czerwca

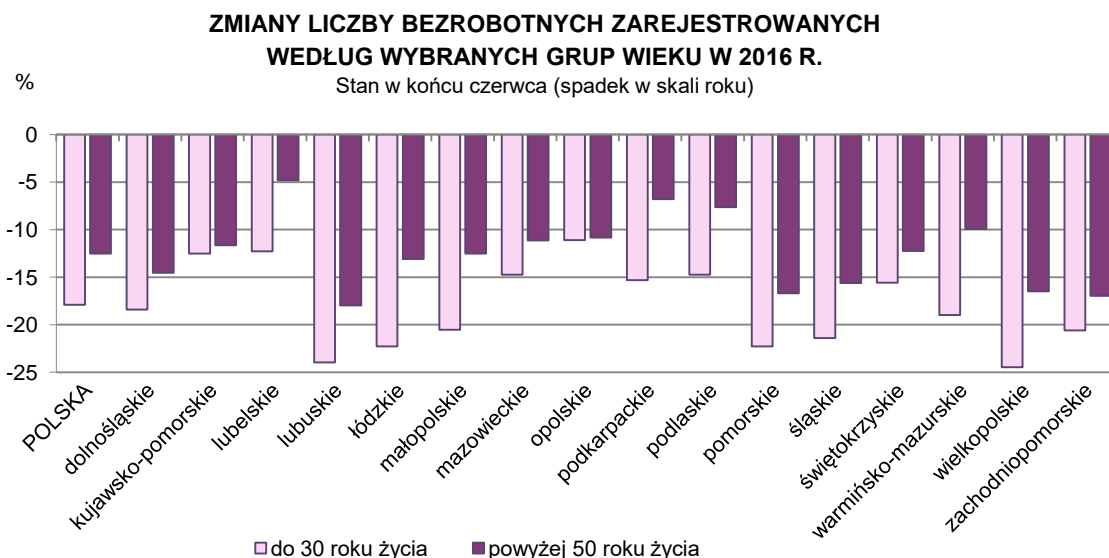
Analizując stopę bezrobocia na poziomie powiatów we wszystkich województwach obserwuje się zmniejszenie rozpiętości pomiędzy skrajnymi wartościami wskaźnika. Największe zróżnicowanie wewnątrzwojewódzkie występuje w województwie mazowieckim, gdzie w końcu czerwca br. różnica pomiędzy największą a najmniejszą wartością stopy bezrobocia wyniosła 25,5 p. proc. (28,7% w powiecie szydłowieckim i 3,2% w powiecie m.st. Warszawa), wobec 28,0 p. proc. w końcu czerwca 2015 r. Najmniejszą rozpiętość odnotowano w województwie łódzkim (7,3 p. proc.), którą wyznaczała stopa bezrobocia w powiatach kutnowskim oraz skierniewickim – odpowiednio 12,8% i 5,5%.

W końcu czerwca 2016 r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych 791,1 tys. osób stanowili **długotrwale bezrobotni**. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych zmniejszył się o 1,1 p. proc. i wyniósł 56,8%. Największy odnotowano w województwach lubelskim (62,9%) i podkarpackim (62,8%), a najmniejszy w wielkopolskim (49,7%) i lubuskim (49,8%).

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych 379,6 tys. osób stanowiły osoby **do 30 roku życia**. Udział tej grupy wyniósł 27,3% (o 1,2 p. proc. mniej niż przed rokiem) i był największy w województwie lubelskim (32,4%), a najmniejszy w dolnośląskim (22,7%) i łódzkim (22,8%).

W kategorii **osób powyżej 50 roku życia** liczba bezrobotnych wynosiła 390,9 tys. Największy udział tej kategorii bezrobotnych odnotowano w dolnośląskim – 33,2%, najmniejszy w podkarpackim i lubelskim – odpowiednio 23,6% i 23,7%, przy średniej dla kraju 28,1%.

Liczba osób bezrobotnych **korzystających ze świadczeń pomocy społecznej** wyniosła 27,9 tys. (2,0% bezrobotnych w skali kraju). Największy udział tej grupy odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim (4,6%), a najmniejszy w lubelskim (0,4%).

Liczba osób bezrobotnych **posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia** wyniosła 233,5 tys. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 16,8% (wzrost o 1,5 p. proc w porównaniu z czerwcem 2015 r.), największy był w województwie pomorskim (19,7%), najmniejszy w podlaskim (13,8%). Liczba osób bezrobotnych **posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia** wyniosła 2,2 tys. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 0,2%.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych 86,1 tys. osób stanowiły osoby **niepełnosprawne**. Na poziomie województw najwięcej bezrobotnych niepełnosprawnych było w śląskim (8,9 tys.), najmniej w opolskim (2,3 tys.). Udział tej grupy wyniósł 6,2%, największy w województwie lubuskim (9,0 %), a najmniejszy w mazowieckim (4,4%).

W I półroczu 2016 r. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 1082,7 tys. osób i była o 3,7% mniejsza niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zwiększył się w porównaniu z notowanym przed rokiem (o 0,7 p. proc. do 83,2%). Wzrósł również udział osób zamieszkałych na wsi (o 0,8 p. proc. do 42,4%) oraz absolwentów (o 0,4 p. proc. do 9,5%). Zmniejszył się natomiast udział osób długotrwale bezrobotnych (o 4,2 p. proc. do 33,5%), osób dotychczas niepracujących (o 1,6 p. proc. do 14,6%) oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 1,0 p. proc. do 4,4%).

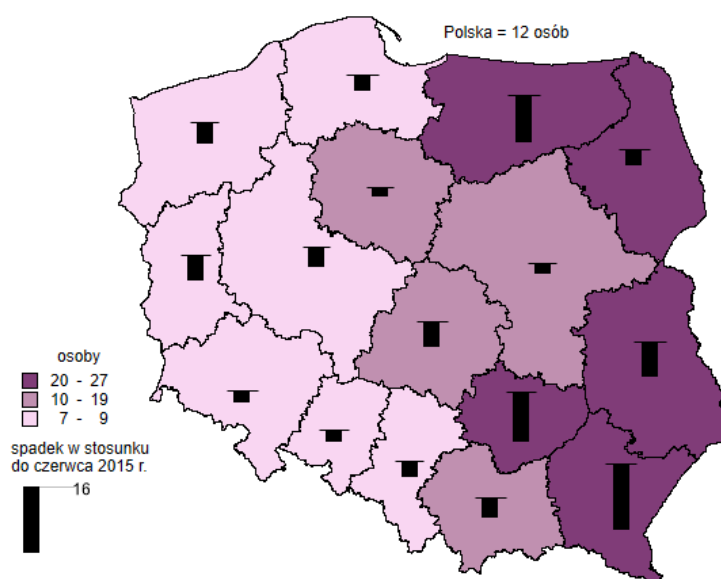
W I półroczu 2016 r. z ewidencji bezrobotnych skreślono 1253,6 tys. osób, tj. o 5,5% mniej niż przed rokiem (wobec spadku o 4,9% w analogicznym okresie 2015 r.), w tym 49,4% ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych stanowiły osoby wykreślone z ewidencji z powodu podjęcia pracy.

W końcu czerwca 2016 r. **stopa napływu bezrobotnych** utrzymała się na poziomie zbliżonym do analogicznego okresu 2015 r. Najwyższy poziom odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (1,6%), natomiast najniższy w mazowieckim i wielkopolskim (po 0,7%); przy średniej dla kraju 1,0%.

W końcu czerwca 2016 r. **na 1 ofertę pracy** przypadało 12 osób bezrobotnych, wobec 17 osób w analogicznym okresie 2015 r. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w województwach lubuskimi i wielkopolskim (7 osób na 1 ofertę pracy), natomiast najmniej sprzyjająca wystąpiła w podkarpackim (27 osób).

LICZBA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH NA 1 OFERTĘ PRACY W 2016 R.

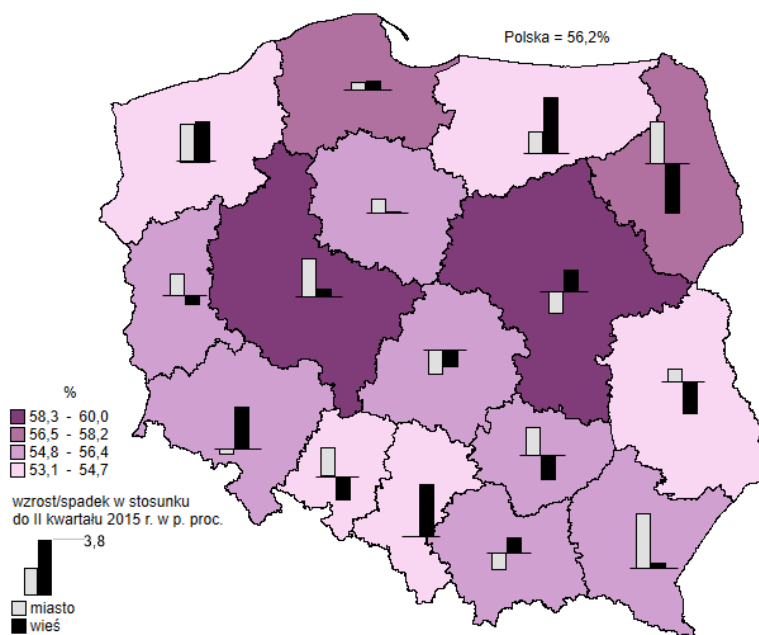
Stan w końcu czerwca

Według wstępnych wyników **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** w II kwartale 2016 r. zbiorowość **aktywnych zawodowo** liczyła 17248 tys. osób i w stosunku do II kwartału 2015 r. zmniejszyła się nieznacznie (o 0,1%). Spadek liczby osób aktywnych zawodowo odnotowano w województwach: lubelskim, łódzkim, świętokrzyskim, mazowieckim i pomorskim (od 16,6% do 2,0%). W pozostałych województwach wystąpił wzrost, największy w zachodniopomorskim (o 18,2%) i wielkopolskim (o 17,5%).

Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 56,2% i był wyższy niż w II kwartale 2015 r. (o 0,4 p. proc.). Wzrost nastąpił w 11 województwach, największy w zachodniopomorskim (o 2,5 p. proc.) i warmińsko-mazurskim (o 2,3 p. proc.). W województwie małopolskim utrzymał się na poziomie sprzed roku. W pozostałych województwach zaobserwowano obniżenie współczynnika, w tym w największym stopniu w łódzkim (o 1,6 p. proc.). Najwyższą wartość współczynnika odnotowano w województwie mazowieckim (60,0%), a najniższą w śląskim (53,1%).

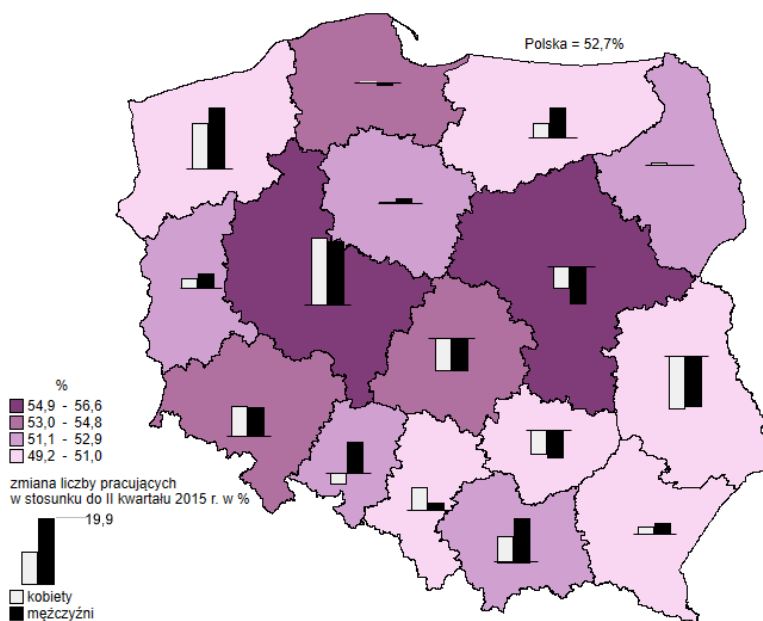
**WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W II KWARTALE 2016 R.
I JEGO ZMIANY W PODZIALE NA MIASTO-WIEŚ**

Liczba **pracujących** wyniosła 16182 tys. osób i w skali roku zwiększyła się o 196 tys. (tj. o 1,2%). Wzrost wystąpił w 11 województwach, największy w wielkopolskim (o 19,1%), zachodniopomorskim (o 16,3%) i małopolskim (o 10,9%). W pozostałych województwach odnotowano spadek, najgłębszy w lubelskim (o 15,3%). Zwiększyła się zarówno liczba pracujących kobiet, jak i mężczyzn (odpowiednio o 1,3% i o 1,2%). Wzrost liczby pracujących kobiet wystąpił w 10 województwach, największy w wielkopolskim (o 19,9%). W województwie pomorskim liczba pracujących kobiet pozostała na poziomie II kwartału 2015 r., a w pozostałych województwach odnotowano spadek, w tym najgłębszy w lubelskim (o 15,6%). Udział kobiet w zbiorowości pracujących pozostał na poziomie 45,0% i był największy w województwie mazowieckim (47,4%), a najmniejszy w opolskim (42,6%).

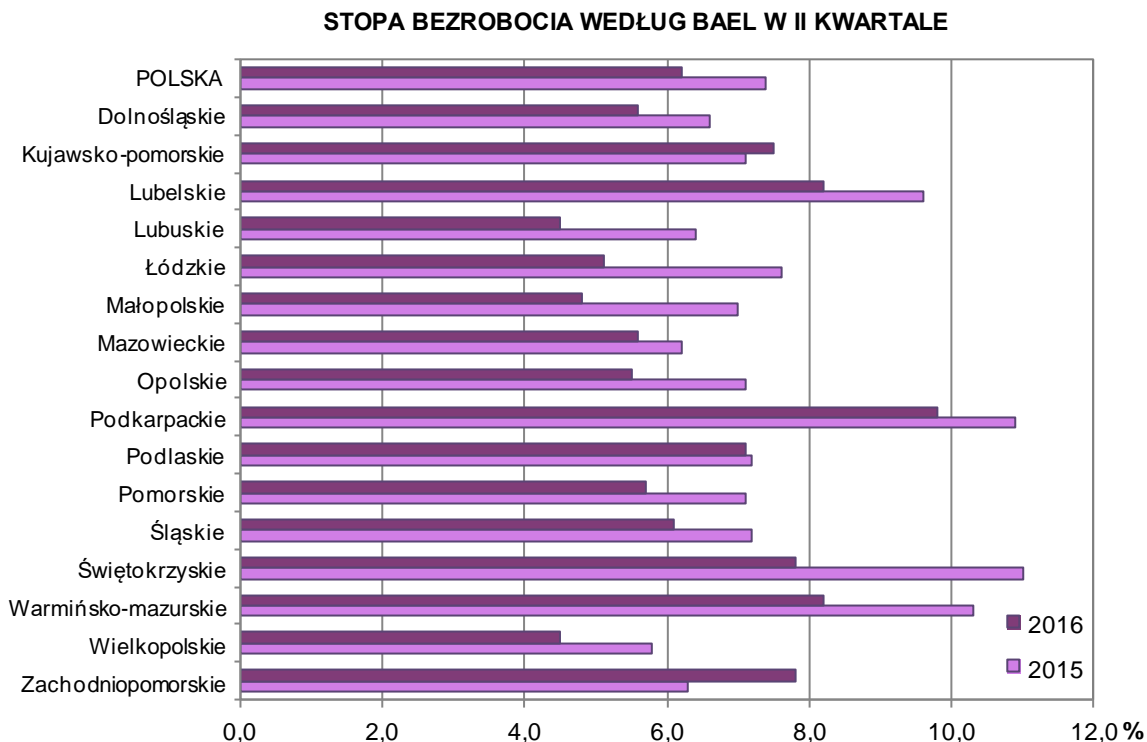
Wskaźnik zatrudnienia w II kwartale 2016 r. ukształtował się na poziomie 52,7% i wzrósł o 1,1 p. proc w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. Najwyższym i najniższym wskaźnikiem nadal charakteryzowały się województwa mazowieckie (56,6%) i warmińsko-mazurskie (49,2%). Wzrost wskaźnika wystąpił w 14 województwach, największy w warmińsko-mazurskim (o 3,2 p. proc.), wielkopolskim (o 2,4 p. proc.) i podkarpackim (o 2,2 p. proc.). W województwie mazowieckim utrzymał się na poziomie sprzed roku, a spadek o 0,1 p. proc. odnotowano w łódzkim. W ujęciu terytorialnym zarówno w mieście, jak i na wsi wartość wskaźnika wyniosła 52,7%. W dalszym ciągu utrzymywała się przewaga pracujących mężczyzn nad kobietami (wskaźnik zatrudnienia mężczyzn – 60,6%, kobiet – 45,5%).

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA I ZMIANA LICZBY PRACUJĄCYCH WEDŁUG PŁCI W II KWARTALE 2016 R.

W II kwartale 2016 r. liczba **bezrobotnych** według BAEL wyniosła 1066 tys. osób i w skali roku znacznie się zmniejszyła – o 215 tys. osób (tj. o 16,8%). Liczba bezrobotnych zmniejszyła się w 13 województwach. Najgłębszy spadek odnotowano w województwie łódzkim (o 41,6%) i świętokrzyskim (o 36,2%), a najmniejszy w wielkopolskim (o 8,6%) i dolnośląskim (o 8,8%). Wzrost wystąpił w województwach zachodniopomorskim (o 46,2%) i kujawsko-pomorskim (o 6,2%), a w podlaskim liczba bezrobotnych nie uległa zmianie.

Stopa bezrobocia według BAEL w II kwartale 2016 r. wyniosła średnio 6,2% i była niższa niż przed rokiem (o 1,2 p. proc.). Spadek odnotowano w 14 województwach, najgłębszy w świętokrzyskim (o 3,2 p. proc.), najmniejszy w podlaskim (o 0,1 p. proc.). Wzrost wystąpił w województwach zachodniopomorskim (o 1,5 p. proc.) i kujawsko-pomorskim (o 0,4 p. proc.). Najniższą wartością stopy bezrobocia miały województwa wielkopolskie i lubuskie (po 4,5%); najwyższą – podkarpackie (9,8%).

Stopa bezrobocia **mężczyzn** wyniosła 6,3% i była o 1,1 p. proc. niższa niż w analogicznym kwartale 2015 r. Najniższą wartość osiągnęła w województwach lubuskim i wielkopolskim (odpowiednio 4,0% i 4,2%), a najwyższą w podkarpackim (9,8%) i lubelskim (9,0%). Spadek stopy bezrobocia mężczyzn odnotowano w 14 województwach, najgłębszy w świętokrzyskim i małopolskim (odpowiednio o 2,5 p. proc. i o 2,3 p. proc.). Wzrost wystąpił w województwie zachodniopomorskim (o 0,7 p. proc.), a w podlaskim stopa bezrobocia mężczyzn utrzymała się na poziomie z II kwartału 2015 r. Stopa bezrobocia **kobiet** była niższa niż mężczyzn i wyniosła 6,0% (spadek o 1,5 p. proc. w stosunku do II kwartału 2015 r.). W podziale na województwa ukształtowała się na poziomie od 4,4% w mazowieckim do 9,8% w podkarpackim. W skali roku stopa bezrobocia kobiet spadła w 14 województwach, najbardziej w świętokrzyskim (o 3,9 p. proc.), najmniej w podlaskim (o 0,1 p. proc.). Wzrost odnotowano w województwach zachodniopomorskim i kujawsko-pomorskim – odpowiednio o 2,4 p. proc. i 1,0 p. proc.

W I kwartale 2016 r. stopa bezrobocia na **wsi** ukształtowała się na poziomie 6,2% i zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 1,5 p. proc. Rozpiętość stopy bezrobocia kształtowała się w granicach od 4,0% w województwie wielkopolskim do 9,9% w podkarpackim. W 14 województwach wystąpił spadek wskaźnika dla wsi, przy czym najgłębszy w lubelskim (o 3,1 p. proc.), świętokrzyskim (o 2,5 p. proc.) i wielkopolskim (o 2,4 p. proc.). Wzrost stopy bezrobocia na wsi odnotowano w województwach zachodniopomorskim (o 3,8 p. proc.) i warmińsko-mazurskim (o 0,3 p. proc.). Wśród bezrobotnych zamieszkałych w **miastach** stopa bezrobocia również wyniosła 6,2% i w ujęciu

rocznym zmniejszyła się o 1,0 p. proc. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w miastach województwa lubuskiego (3,4%), zaś najwyższą – lubelskiego (10,6%).

Populacja **biernych zawodowo** zmniejszyła się w skali roku o 1,0% i wyniosła 13462 tys. osób, co stanowiło 43,8% ogółu ludności w wieku powyżej 15 lat. W 11 województwach spadła liczba biernych zawodowo, najgłębiej w lubelskim (o 14,2%) i świętokrzyskim (o 10,3%). W pozostałych województwach odnotowano wzrost, w tym największy w wielkopolskim (o 9,6%) i małopolskim (o 8,2%).

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących w II kwartale 2016 r. była korzystniejsza w skali roku i wyniosła 898 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo (przed rokiem 937 osób). Spadek odnotowano w 14 województwach, najgłębszy w warmińsko-mazurskim (z 1173 do 1033 osób). W województwie łódzkim wystąpił nieznaczny wzrost (z 874 do 875 osób.). Natomiast w województwie mazowieckim relacja osób niepracujących do pracujących utrzymała się na poziomie sprzed roku i nadal była najkorzystniejsza w kraju (na 1000 pracujących przypadało 765 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo). Najmniej korzystna sytuacja wystąpiła w województwie warmińsko-mazurskim (1033 osoby).

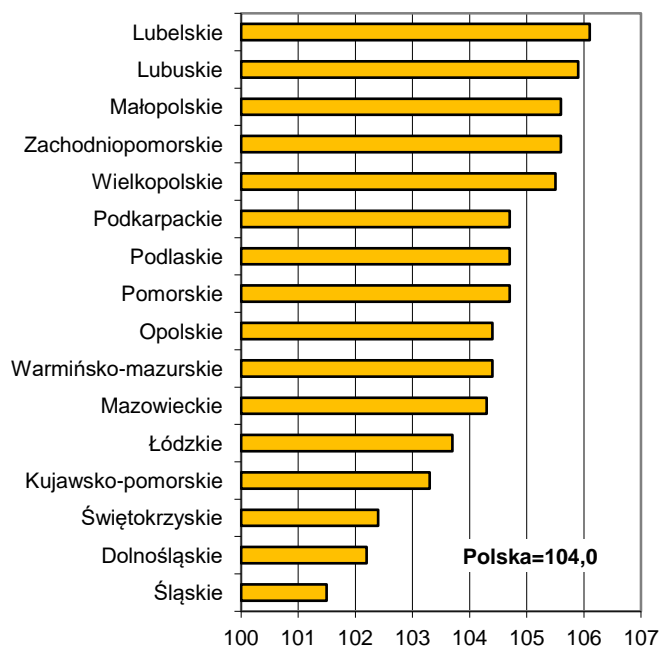
WYNAGRODZENIA

W I półroczu br. wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był większy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Szybciej rosły wynagrodzenia zarówno w przemyśle, jak i w budownictwie.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2016 r. wyniosło 4224,13 zł i było o 4,0% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 3,6%). Wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich województwach, największy w lubelskim (o 6,1%) i lubuskim (o 5,9%), a najmniejszy w śląskim (o 1,5%) i dolnośląskim (o 2,2%).

Najwyższy poziom wynagrodzeń utrzymywał się nadal w województwie mazowieckim (122,6% średniej krajowej). Powyżej średniej krajowej zanotowano wynagrodzenia również w województwach pomorskim (102,1%) i śląskim (101,3%). Najniższy poziom wynagrodzeń, podobnie jak w okresach poprzednich wystąpił w województwie warmińsko-mazurskim (o 18,8% mniej niż średnio w kraju). W grupie województw o najniższym wynagrodzeniu znalazły się również: świętokrzyskie, podkarpackie, kujawsko-pomorskie i podlaskie (od 17,6% do 16,4% mniej niż średnio w kraju).

**DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW W I PÓŁROCZU 2016 R.**
(I półrocze 2015=100)

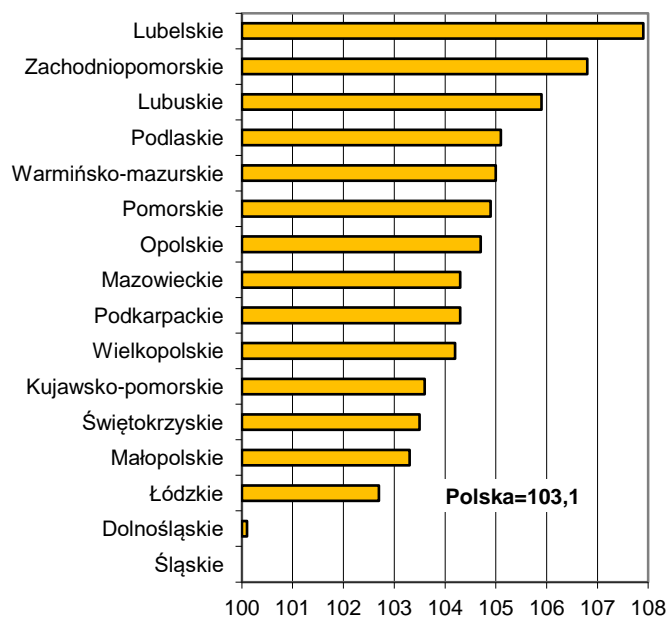
Relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw do średniej krajowej w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku poprawiła się

w 11 województwach (od 1,7 p. proc. w lubelskim do 0,3 p. proc. w opolskim i warmińsko-mazurskim). Pogorszenie relacji odnotowano w województwach: łódzkim, kujawsko-pomorskim, świętokrzyskim, dolnośląskim i śląskim (od 0,3 p. proc. do 2,5 p. proc.).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw w skali roku nieznacznie zwiększyła się (o 0,1 p. proc.) i wyniosła 41,4 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle w I półroczu 2016 r. wyniosło 4246,01 zł i było o 3,1% wyższe niż w I półroczu ub. roku. (przed rokiem wzrost o 2,7%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, w tym największy w lubelskim (o 7,9%) i zachodniopomorskim (o 6,8%), a najmniejszy w dolnośląskim (o 0,1%) i nieznaczny w śląskim.

**DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
W PRZEMYŚLE W I PÓŁROCZU 2016 R.**
(I półrocze 2015=100)

Wynagrodzenia w przemyśle były wyższe niż średnio w kraju w 4 województwach: mazowieckim (o 15,7%), śląskim (o 10,1%), dolnośląskim (o 7,1%) i pomorskim (o 1,7%). W pozostałych województwach wynagrodzenia kształtowały się poniżej średniej krajowej, najniższe notowano, podobnie jak przed rokiem, w warmińsko-mazurskim i podlaskim (odpowiednio o 16,0% i 15,3% mniej niż średnio w kraju).

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w przemyśle do średniej krajowej poprawiła się w 13 województwach (od 4,4 p. proc. w lubelskim do 0,3 p. proc. w małopolskim i świętokrzyskim). W województwach łódzkim, dolnośląskim i śląskim relacja pogorszyła się odpowiednio: o 0,3 p. proc., o 3,2 p. proc i o 3,3 p. proc.

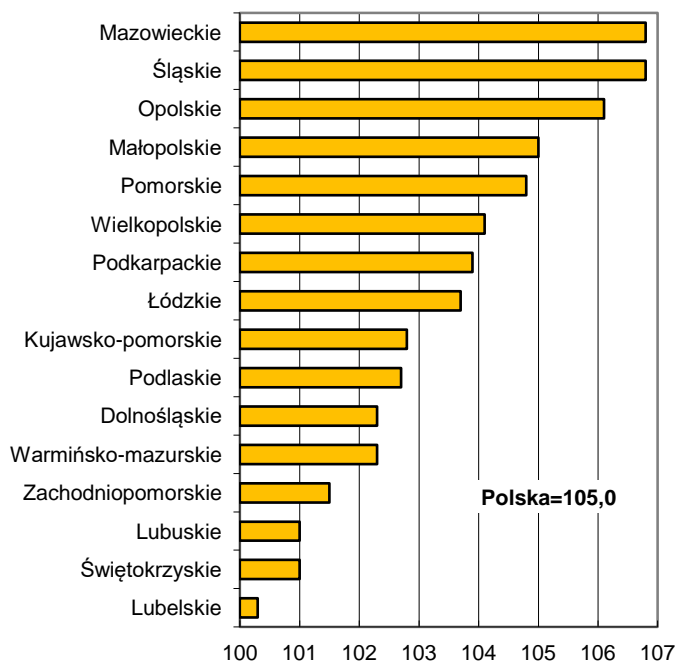
Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w przemyśle w skali roku zmniejszyła się nieznacznie i wyniosła 31,7 p. proc. wobec 31,8 p. proc. w analogicznym okresie ub. roku.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w budownictwie w I półroczu 2016 r. wyniosło 4170,72 zł i było o 5,0% wyższe niż przed rokiem (w I półroczu 2015 r. wzrost o 4,6%). Wzrost wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach, w tym najwyższy w mazowieckim i śląskim (po 6,8%), a najniższy w lubelskim (o 0,3%).

Najwyższym poziomem przeciętnych wynagrodzeń w budownictwie nadal charakteryzowało się województwo mazowieckie (o 33,9% wyższym niż średnio w kraju). W kolejnym pod względem wysokości wynagrodzeń województwie dolnośląskim płace były wyższe niż przeciętnie w kraju o 7,4%. W pozostałych województwach wynagrodzenia kształtowały się na poziomie niższym od średniej krajowej, w tym najniższe zanotowano podobnie jak przed rokiem w województwie lubuskim (o 24,9%).

DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO W BUDOWNICTWIE W I PÓŁROCZU 2016 R.

(I półrocze 2015=100)

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w budownictwie do średniej krajowej poprawiła się w 3 województwach: mazowieckim (o 2,3 p. proc.), śląskim (o 1,6 p. proc.) i opolskim (o 0,9 p. proc.). W województwie małopolskim relacja pozostała na poziomie sprzed roku, natomiast w pozostałych województwach pogorszyła się (od 0,2 p. proc. w pomorskim do 3,5 p. proc. w lubelskim).

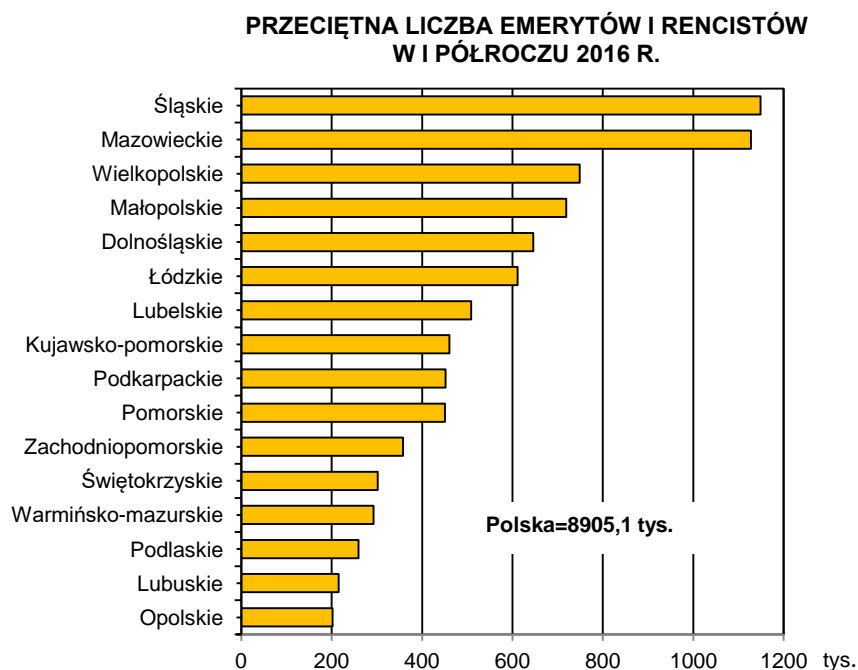
Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w budownictwie wyniosła 58,8 p. proc. i w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku zwiększyła się o 5,3 p. proc.

EMERYTURY I RENTY

W I półroczu 2016 r. odnotowano wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów, przy wzroście przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia w systemie ubezpieczeń społecznych i nieznacznym spadku liczby osób pobierających świadczenia dla rolników indywidualnych. W stosunku do I półrocza 2015 r. zwiększyła się zarówno przeciętna miesięczna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, jak i rolników indywidualnych.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów ogółem w I półroczu 2016 r. wyniosła 8905,1 tys. osób i była o 0,4% większa niż przed rokiem. Wzrost liczby emerytów i rencistów odnotowano we wszystkich województwach – największy w kujawsko-pomorskim (o 0,8%) i podlaskim (o 0,7%).

Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych pobierało 7706,7 tys. osób (o 0,4% więcej niż w I półroczu 2015 r.). Wzrost liczby pobierających świadczenia odnotowano we wszystkich województwach, w tym największy w podlaskim (o 1,1%); natomiast najmniejszy wzrost obserwowano w województwie małopolskim, gdzie liczba emerytów i rencistów wzrosła o 0,1% w stosunku do poziomu odnotowanego przed rokiem.

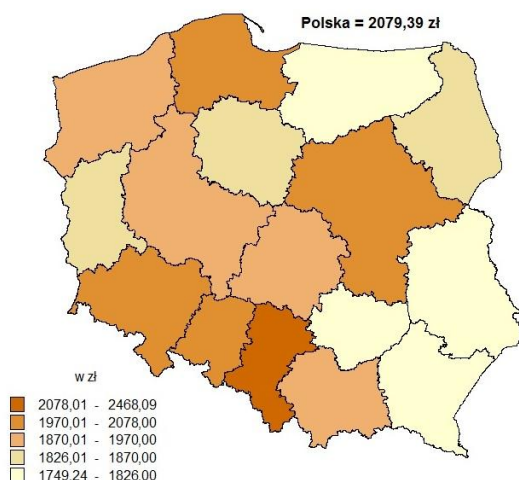
W I półroczu 2016 r. emerytury i renty rolnicze pobierało 1198,4 tys. osób, tj. o 0,1% mniej niż w analogicznym okresie roku 2015. Spadek zaobserwowano w 7 województwach (od 0,2% w województwach małopolskim i podlaskim do 2,7% w lubuskim). W województwach dolnośląskim, opolskim i warmińsko-mazurskim liczba osób pobierających te świadczenia utrzymała się na poziomie notowanym w I półroczu 2015 r. W pozostałych województwach odnotowano wzrost liczby świadczeniobiorców, w tym największy w kujawsko-pomorskim (o 1,7%) i wielkopolskim (o 1,3%).

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w I półroczu 2016 r. ukształtowała się na poziomie 2079,39 zł i była o 2,2% wyższa niż przed rokiem. Wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto odnotowano we wszystkich województwach, ale podobnie jak w analogicznym okresie ub. roku, jedynie w śląskim była ona wyższa od średniej krajowej (o 18,7%). W województwie mazowieckim przeciętna emerytura i renta w tym systemie była tylko nieco niższa (o 0,1%) niż przeciętna w kraju. Najniższe przeciętne emerytury i renty wypłacono w podkarpackim i lubelskim (odpowiednio o 15,9% i 13,2% mniej niż średnio w kraju).

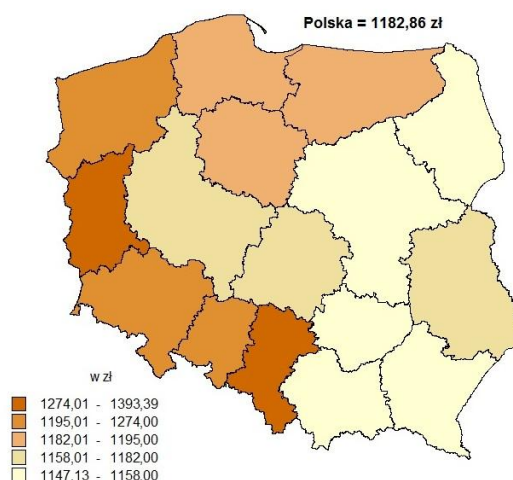
Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zmniejszyła się i w I półroczu 2016 r. wyniosła 34,6 p. proc. (wobec 34,8 p. proc. przed rokiem).

PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO W I PÓŁROCZU 2016 R.

Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w I półroczu 2016 r. wyniosła 1182,86 zł i w skali roku zwiększyła się o 0,4%. Wzrost odnotowano w 11 województwach, w tym największy w małopolskim (o 0,9%), lubelskim i podlaskim (po 0,8%), a najmniejszy w wielkopolskim (o 0,2%). W województwie lubuskim wysokość emerytur i rent pozostała na poziomie zbliżonym do notowanego w analogicznym okresie 2015 r. W województwach: dolnośląskim, opolskim, śląskim oraz zachodniopomorskim odnotowano spadek przeciętnych emerytur i rent rolników indywidualnych. W połowie województw przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych była wyższa niż średnia w kraju, w tym najwyższa, podobnie jak w analogicznym okresie 2015 r., w województwie śląskim (o 17,8%). Najniższe emerytury i renty rolnicze wypłacono w małopolskim i mazowieckim (odpowiednio o 3,0% i o 2,8% mniejsze niż średnio w kraju).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto rolników indywidualnych zmniejszyła się i w I półroczu 2016 r. wyniosła 20,8 p. proc. (wobec 22,7 p. proc. przed rokiem).

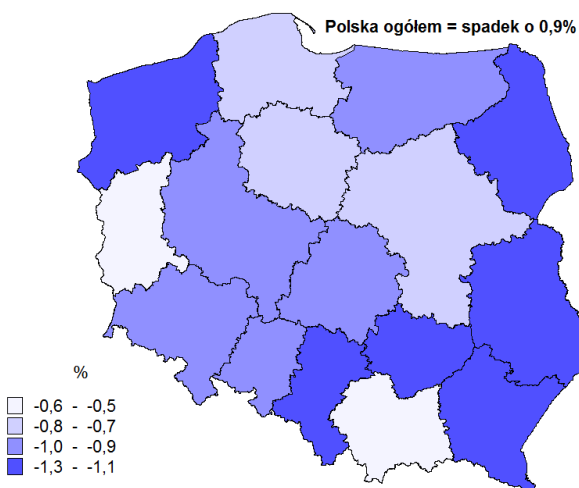
CENY

W I półroczu br. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** były niższe w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Utrzymał się spadek cen towarów i usług w zakresie transportu oraz odzieży i obuwia; obniżyły się ceny w zakresie rekreacji i kultury oraz związane z mieszkaniem. Wzrosły natomiast ceny m.in. w zakresie edukacji oraz żywności i napojów bezalkoholowych.

W I półroczu br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były niższe niż w analogicznym okresie ub. roku o 0,9% (wobec spadku 1,2% odpowiednio przed rokiem). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen miały spadki cen towarów i usług w zakresie transportu, odzieży i obuwia oraz towarów i usług w zakresie mieszkania, które obniżyły wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem odpowiednio o: 0,62 p. proc., 0,23 p. proc., 0,19 p. proc. Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wpłynął na podwyższenie tego wskaźnika o 0,14 p. proc.

W porównaniu z I półroczem ub. roku spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano we wszystkich województwach w granicach od 1,3% w lubelskim, podkarpackim i podlaskim do 0,5% w lubuskim, przy czym spadek cen głębszy niż przeciętnie w kraju dotyczył 9 województw.

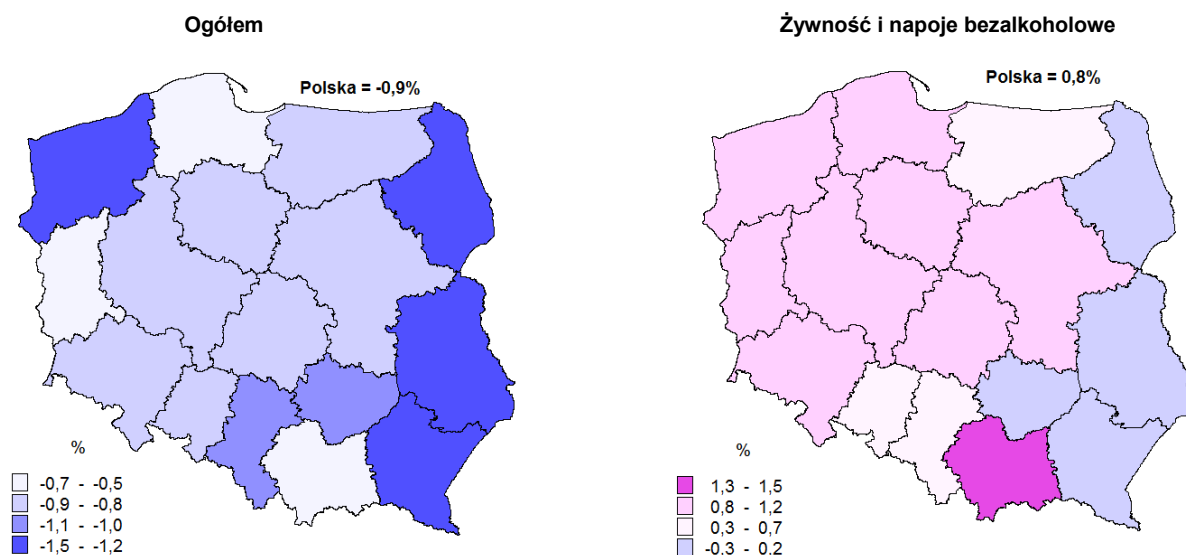
ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH W I PÓŁROCZU 2016 R. (I półrocze 2015=100)

W II kwartale br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były niższe niż przed rokiem o 0,9%. Spadek cen głębszy niż średnio w kraju odnotowano w województwach: podlaskim (1,5%), lubelskim (1,4%), podkarpackim i zachodniopomorskim (po 1,3%), śląskim (1,1%)

oraz świętokrzyskim (1,0%). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen miały spadki cen towarów i usług w zakresie transportu, odzieży i obuwia oraz w zakresie mieszkania, które obniżyły wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem odpowiednio o: 0,61 p. proc., po 0,23 p. proc. Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wpłynął na podwyższenie tego wskaźnika o 0,19 p. proc.

**ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
w II KWARTALE 2016 R. w porównaniu z II KWARTAŁEM 2015 R.**

W II kwartale br. wzrost **cen żywności i napojów bezalkoholowych** w skali roku wyniósł 0,8%, przy czym żywność podrożała o 0,9%, a napoje bezalkoholowe potaniały o 0,5%. Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku notowano w 12 województwach, w tym w 8 w stopniu wyższym niż średnio w kraju.

Więcej konsumenci płacili m.in. za cukier (o 28,8%), zwłaszcza w województwach: warmińsko-mazurskim (o 34,8%), opolskim (o 33,3%) oraz kujawsko-pomorskim (o 31,6%). Obserwowano również wzrost cen warzyw (8,6%) oraz owoców (4,8%), które najbardziej podrożały odpowiednio w dolnośląskim (o 11,8%) oraz opolskim (o 7,2%). Ceny ryb i owoców morza były wyższe o 2,8%, zwłaszcza w województwach: warmińsko-mazurskim (o 4,7%), opolskim (o 4,1%) oraz łódzkim i podlaskim (po 3,8%). W 13 województwach podrożały kasze i ziarna zbóż oraz pieczywo (średnio w kraju odpowiednio o 2,5% i 0,4%). Spadły natomiast ceny olejów i tłuszczów (o 3,9%), najbardziej w województwie opolskim (o 7,4%). Tańsze były również artykuły w grupie „mleko, sery, jaja” (przeciętnie o 3,1%). Sery i twarogi najbardziej potaniały w województwie pomorskim (o 5,5% wobec 3,4% średnio w kraju), natomiast mleko pełne świeże – w podkarpackim (o 9,4% wobec 6,5%). W skali roku obserwowano także niższe ceny śmietany (o 2,6%) oraz jaj (2,2%). Spadek cen śmietany kształtował się od 5,0% w województwie lubuskim do 1,1% w mazowieckim, przy wzroście

cen w małopolskim (1,4%). Ceny jaj obniżono w 13 województwach, najbardziej w podlaskim (o 6,3%), natomiast wyższe ceny notowano w śląskim (o 1,6%), małopolskim (o 1,5%) oraz wielkopolskim (o 0,8%). Mniej niż przed rokiem płacono za mięso (średnio o 1,2%). Odnotowano spadek cen mięsa wieprzowego (1,8%) i drobiowego (1,3%), przy wzroście cen mięsa wołowego (0,2%). Najgłębszy spadek cen mięsa wieprzowego oraz drobiowego notowano w województwie świętokrzyskim (odpowiednio 5,2% i 6,3%). Ceny mięsa wieprzowego wzrosły jedynie w województwie lubuskim (o 0,2%), natomiast mięso drobiowe podrożało w lubuskim oraz kujawsko-pomorskim (odpowiednio o 3,5% i 2,2%). Mięso wołowe podrożało w 8 województwach, zwłaszcza w warmińsko-mazurskim (o 4,5%) i podlaskim (o 4,1%). We wszystkich województwach obserwowano spadek cen wędlin (1,1%), w tym w 9 w stopniu głębszym niż przeciętnie w kraju.

Utrzymał się spadek cen **odzieży i obuwia** i wyniósł odpowiednio 4,7% i 3,2%. Niższe w skali roku ceny odzieży i obuwia notowano we wszystkich województwach w granicach od 6,9% w śląskim do 1,7% w lubuskim.

Ceny towarów i usług w zakresie **mieszkania**¹ były niższe niż przed rokiem średnio o 0,9%. Spadek cen głębszy niż przeciętnie w kraju odnotowano w 7 województwach (najgłębszy w podkarpackim – 1,7%).

Tańsze były nośniki energii, w tym gaz o 9,5% (zwłaszcza w województwie świętokrzyskim – o 12,7%) oraz energia elektryczna – o 1,9% (w województwach spadek cen kształtował się od 3,5% w małopolskim do 1,2% w łódzkim). Więcej natomiast niż przed rokiem należało zapłacić za energię ciepłą, przy czym wzrost cen obserwowano w 10 województwach; w podkarpackim ceny pozostały na poziomie sprzed roku. Spadek cen obserwowano także w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego. Podniesiono natomiast opłaty za wywóz śmieci (o 4,4%); w województwie świętokrzyskim ceny pozostały na poziomie sprzed roku, natomiast wzrost cen kształtował się od 0,1% w zachodniopomorskim do 18,5% w kujawsko-pomorskim. Usługi kanalizacyjne wzrosły o 3,0% oraz zaopatrywanie w wodę o 2,4%, przy czym najbardziej w województwie łódzkim (odpowiednio o 7,6% i 5,0%).

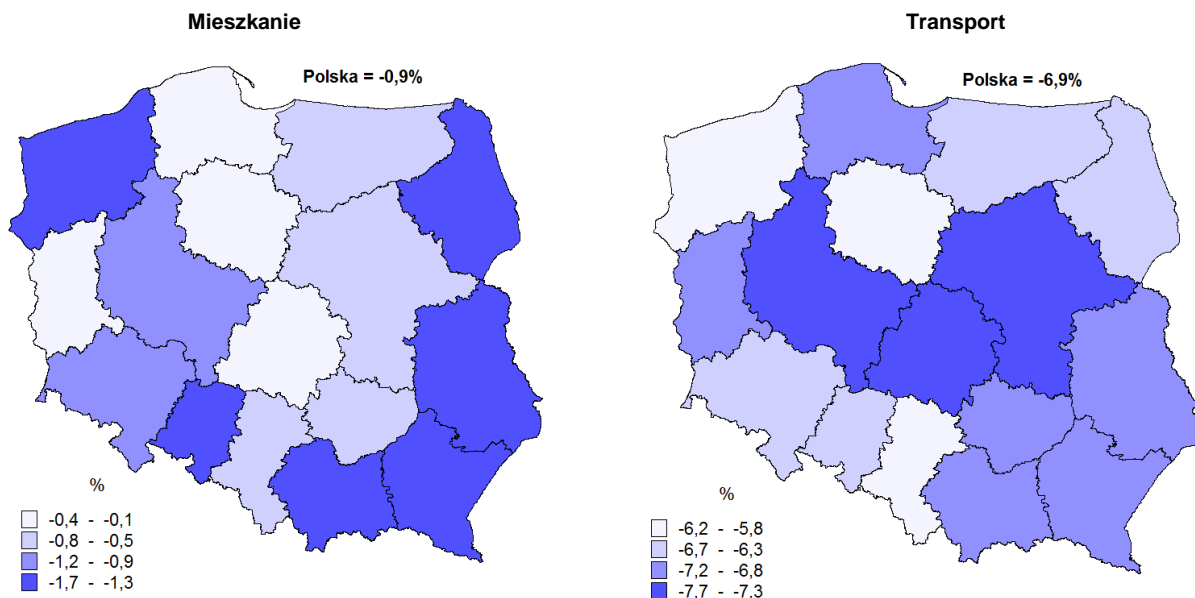
Artykuły i usługi związane ze **zdrowiem** wzrosły w skali roku średnio o 0,3%. Najbardziej podrożały w województwie opolskim (o 1,4%), przy czym w lubuskim, kujawsko-pomorskim i śląskim obserwowano spadek cen (odpowiednio: 0,5%, 0,3% i 0,2%), natomiast w wielkopolskim pozostały na poziomie sprzed roku.

Podniesiono opłaty za usługi sanatoryjne o 3,9%. Usługi stomatologiczne najbardziej podrożały w województwie warmińsko-mazurskim (o 5,3% wobec 2,7% w kraju), a lekarskie w małopolskim (o 5,6% wobec 2,4%). Opłaty za usługi szpitalne były wyższe niż przed rokiem

¹ Opłaty obejmują wydatki związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii oraz wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego.

średnio o 1,7%, zwłaszcza w województwie opolskim (o 5,4%). W województwach lubuskim i podkarpackim opłaty te były niższe niż przed rokiem, natomiast w świętokrzyskim i zachodniopomorskim pozostały na poziomie sprzed roku. Obniżyły się ceny wyrobów farmaceutycznych, najbardziej w województwie łódzkim (o 1,8% wobec 1,1% w kraju), przy czym w opolskim oraz świętokrzyskim ceny były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku.

**ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
w II KWARTALE 2016 R. w porównaniu z II KWARTAŁEM 2015 R.**

Ceny towarów i usług w zakresie **transportu** w II kwartale br. były o 6,9% niższe niż przed rokiem. Spadek cen odnotowano we wszystkich województwach, w tym najgłębszy w mazowieckim (7,7%), natomiast najmniej obniżono ceny w województwie śląskim (o 5,8%).

Obserwowano znaczny spadek cen paliw i smarów do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 10,3%). Gaz ciekły potaniał o 18,0% (zwłaszcza w województwach: lubelskim – o 19,8%, świętokrzyskim – o 19,7% oraz wielkopolskim – o 18,9%), natomiast olej napędowy – o 13,5% (najbardziej w pomorskim – o 14,3%). Spadek cen benzyny kształtował się od 8,4% w województwie łódzkim do 7,1% w warmińsko-mazurskim (wobec 7,8% w kraju). Mniej konsumenci płacili za usługi transportowe (o 5,0%), zwłaszcza w województwie podlaskim (o 6,0%); jedynie w wielkopolskim ceny wzrosły w skali roku (o 0,3%). Tańsze były również samochody osobowe (o 1,9%); spadek cen głębszy niż średnio w kraju notowano w 10 województwach.

W II kwartale br. ceny związane z **rekreacją i kulturą** były niższe w skali roku średnio o 3,0%. Spadek cen notowano we wszystkich województwach w granicach od 6,1% w zachodniopomorskim do 1,8% w mazowieckim.

Tańsze niż przed rokiem były książki (o 9,7%) oraz sprzęt audiowizualny, fotograficzny informatyczny (o 2,9%). Spadek ich cen notowano we wszystkich województwach, a najgłębszy odpowiednio w łódzkim (12,1%) oraz lubuskim (5,2%). Droższe natomiast były ceny biletów do kin, teatrów i na koncerty (średnio o 2,8%), zwłaszcza w województwach lubuskim (o 5,5%), małopolskim (o 5,3%) oraz mazowieckim i zachodniopomorskim (po 5,1%), przy czym w dolnośląskim oraz warmińsko-mazurskim obserwowano spadek cen. Wzrosły także opłaty za usługi w zakresie turystyki zorganizowanej; w województwach wzrost cen kształtował się od 0,9% w mazowieckim do 6,6% w podlaskim (wobec 2,6% średnio w kraju). Gazety i czasopisma podrożały w 13 województwach, w tym w 7 w stopniu wyższym niż przeciętnie, najbardziej w podkarpackim (o 3,8% wobec 1,4% w kraju).

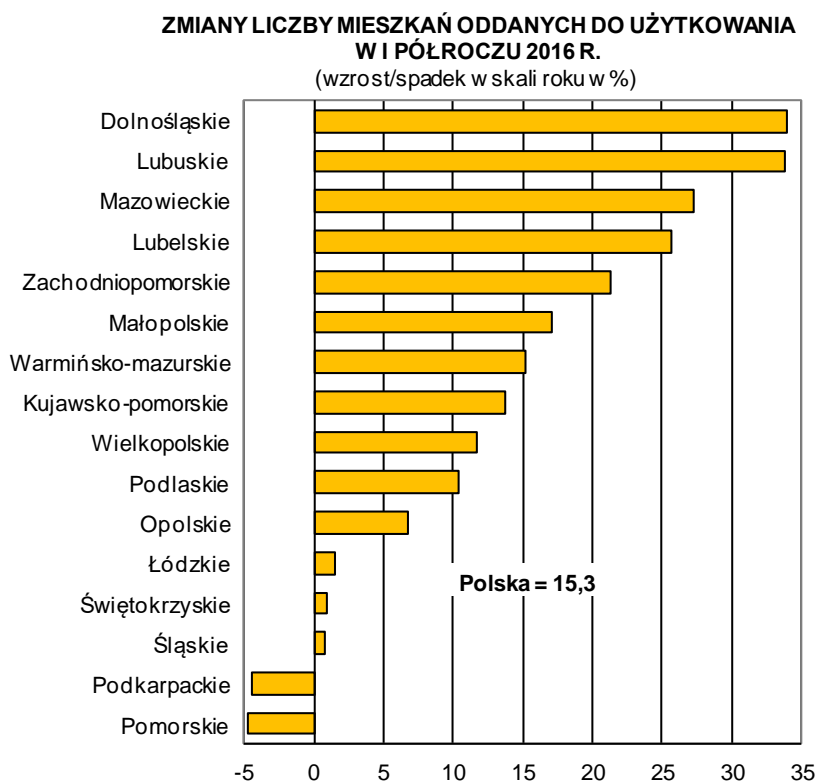
Wzrost cen w zakresie **edukacji** wyniósł średnio 0,8%. Największe podwyżki były w województwie podlaskim (o 2,4%), natomiast w małopolskim i łódzkim notowano spadek cen w skali roku (odpowiednio o 0,3% i 0,1%).

W ujęciu kwartał do kwartału ceny towarów i usług konsumpcyjnych ogółem wzrosły o 0,5%. Wzrost cen odnotowano we wszystkich województwach, najwyższy w wielkopolskim (0,7%). W porównaniu z poprzednim kwartałem wzrosły m.in. ceny towarów i usług w zakresie transportu (o 3,3%), odzieży i obuwia (o 2,8%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 0,7%). Spadek cen dotyczył towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (2,0%) oraz związanych z mieszkaniem (0,2%).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W I półroczu 2016 r. oddano do użytkowania więcej mieszkań niż przed rokiem. Wyższa była liczba oddanych mieszkań spółdzielczych oraz przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem. Większa była również liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia. Spadła natomiast liczba mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym.

W I półroczu 2016 r. wystąpił wzrost liczby mieszkań **oddanych do użytkowania**. Oddano 73,8 tys. mieszkań, tj. o 15,3% więcej niż przed rokiem (w I półroczu 2015 r. spadek o 3,7%). Lepsze niż przed rokiem efekty uzyskano w budownictwie spółdzielczym, gdzie oddano 1,0 tys. mieszkań (przed rokiem 0,5 tys.) oraz w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, gdzie oddano 34,8 tys. mieszkań (przed rokiem 23,9 tys.). Nieco gorsze wyniki notowano w budownictwie indywidualnym, w którym oddano 37,0 tys. mieszkań (spadek o 4,0%). Efekty budownictwa mieszkaniowego były lepsze w 14 województwach. Największy wzrost liczby mieszkań odnotowano województwie dolnośląskim (o 34,0%) i lubuskim (o 33,8%), a najmniejszy w śląskim (o 0,8%) i świętokrzyskim (o 0,9%). W województwach pomorskim i podkarpackim wystąpiły spadki odpowiednio o 4,8% i 4,5%.

Najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w województwach: mazowieckim, małopolskim, dolnośląskim i wielkopolskim, co łącznie stanowiło ponad połowę ogółu przekazanych mieszkań w kraju.

W I półroczu br. w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania zwiększył się udział budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (o 9,7 p. proc. do 47,1%) oraz spółdzielczego (o 0,6 p. proc. do 1,4%), zmniejszył się natomiast udział budownictwa indywidualnego (o 10,0 p. proc. do 50,2%).

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w I półroczu br. wyniosła 97,2 m² i była mniejsza (o 8,8 m²) niż przed rokiem. Zmniejszyła się zarówno powierzchnia mieszkania w budownictwie spółdzielczym (o 5,5 m²) do poziomu 56,6 m², jak i w budownictwie indywidualnym (o 1,2 m² do poziomu 136,3 m²). Największe mieszkania budowano nadal w województwie opolskim (135,8 m²), a najmniejsze w dolnośląskim (82,2 m²) i mazowieckim (83,4 m²).

W I półroczu br. **wydano pozwolenia na budowę** 94,6 tys. mieszkań (przed rokiem 83,9 tys.), tj. o 12,7% więcej. Wzrost wystąpił w 13 województwach, największy (ponad 2-krotny) w opolskim, gdzie wydano 1387 pozwoleń, wobec 657 przed rokiem, a najmniejszy w kujawsko-pomorskim (o 1,7%). Mniej niż przed rokiem wydano zezwoleń na budowę w województwach: warmińsko-mazurskim, podlaskim i małopolskim, (gdzie przed rokiem odnotowano największe wzrosty odpowiednio o 84,4%, o 50,8% i o 48,2%). W budownictwie realizowanym przez inwestorów indywidualnych wydano pozwolenia na budowę 44,3 tys. mieszkań (przed rokiem 39,2 tys.), tj. o 12,9% więcej. Wzrost wystąpił w 15 województwach, największy w opolskim (o 68,0%), a najmniejszy w lubelskim i wielkopolskim (po 5,1%). W województwie podlaskim liczba pozwoleń dla inwestorów indywidualnych spadła o 15,7% (wobec odnotowanego przed rokiem największego wzrostu o 58,3%).

PRODUKCJA PRZEMYSŁU I BUDOWNICTWA

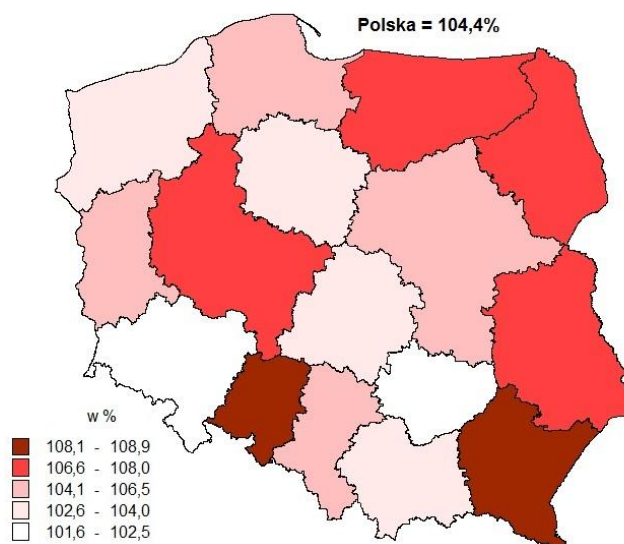
Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w I półroczu 2016 r. była o 4,4% wyższa niż w analogicznym okresie 2015 r. (przed rokiem odnotowano wzrost o 4,6%).

W I półroczu 2016 r. **produkcja sprzedana budownictwa** (w cenach bieżących) była w skali roku niższa o 4,0% (wobec wzrostu o 3,5% w analogicznym okresie 2015 r.).

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w I półroczu 2016 r. była o 4,4% wyższa niż w analogicznym okresie 2015 r. (przed rokiem wzrost o 4,6%). Wzrost wystąpił we wszystkich województwach, największy w podkarpackim (o 8,9%), opolskim (o 8,7%), podlaskim (o 8,0%) i wielkopolskim (o 7,8%), a najmniejszy w świętokrzyskim (o 1,6%).

DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU W I PÓŁROCZU 2016 R.

(ceny stałe; I półrocze 2015=100)

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (średnio w kraju o 2,1%) obserwowany we wszystkich województwach. Największe zwiększenie zatrudnienia w przemyśle wystąpiło w województwie warmińsko-mazurskim (o 4,2%), w którym odnotowano również jeden z większych wzrostów produkcji sprzedanej przemysłu (6,6%). Najmniejszy wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle stwierdzono w województwie świętokrzyskim (o 0,3%), w którym wzrost produkcji sprzedanej również był najmniejszy w kraju.

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** (w cenach bieżących) była w I półroczu 2016 r. o 4,0% niższa w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (wobec wzrostu o 3,5% w I półroczu 2015 r.). Spadek odnotowano w 14 województwach, najgłębszy w warmińsko-mazurskim i podkarpackim (odpowiednio o 34,0% i 30,6%, wobec największych wzrostów przed rokiem odpowiednio o 21,7% i 13,1%), a najmniejszy w pomorskim (o 0,3%, przy

ubiegłorocznym wzroście o 5,1%). W województwach mazowieckim i wielkopolskim wystąpił wzrost produkcji sprzedanej budownictwa odpowiednio o 6,8% i o 1,2% (wobec odpowiednio wzrostu o 4,7% i spadku o 1,0% przed rokiem).

W I półroczu 2016 r. przeciętne zatrudnienie w budownictwie utrzymało się na poziomie zbliżonym do notowanego w analogicznym okresie 2015 r. W 7 województwach wystąpił spadek, najgłębszy w województwach podkarpackim i warmińsko-mazurskim (odpowiednio o 4,8% i o 4,4%), w których odnotowano również najgłębsze spadki produkcji sprzedanej budownictwa. Zatrudnienie nie zmieniło się w skali roku w województwie opolskim, w którym spadek produkcji sprzedanej budownictwa był poniżej średniej krajowej (3,0%). W pozostałych województwach wystąpił wzrost zatrudnienia, największy w świętokrzyskim (o 5,1%), w którym produkcja sprzedana budownictwa spadła o 21,0%. Wzrost odnotowano także w województwach mazowieckim i wielkopolskim (odpowiednio o 2,4% i 1,1%), w których również zwiększyła się produkcja sprzedana przemysłu.

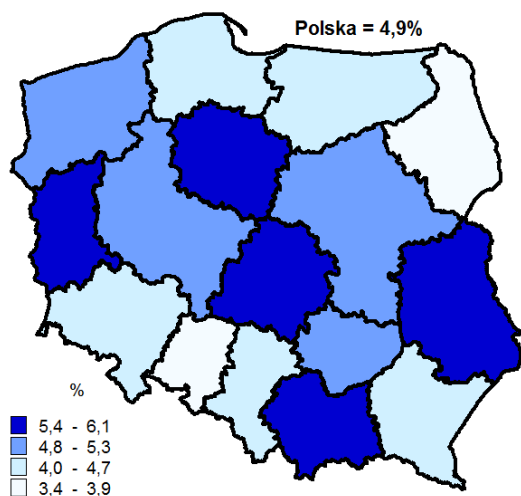
Blisko połowę produkcji sprzedanej przemysłu (48,1%) oraz ponad połowę produkcji sprzedanej budownictwa (55,5%), podobnie jak w poprzedzających okresach, realizowały przedsiębiorstwa mające siedzibę w województwach: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim.

WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW

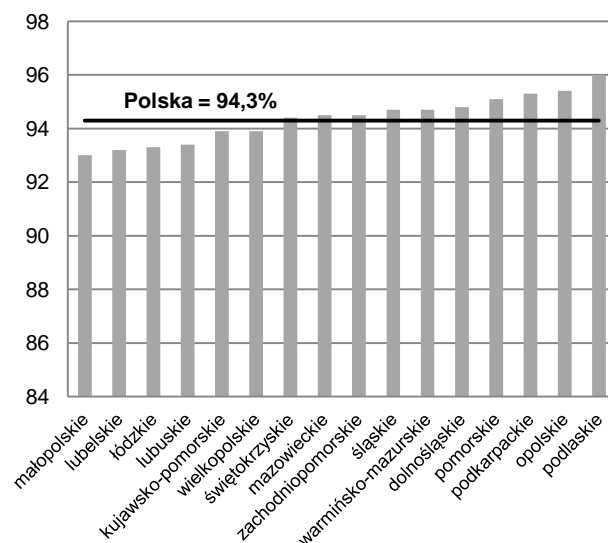
W I półroczu 2016 r. **wyniki finansowe** badanych przedsiębiorstw niefinansowych były korzystniejsze od notowanych w analogicznym okresie poprzedniego roku. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe polepszyły się.

Wzrost przychodów z całokształtu działalności (o 3,6%) był większy od wzrostu kosztów ich uzyskania (o 3,2%), co wpłynęło na poprawę wskaźnika poziomu kosztów – z 94,7% do 94,3%. W skali roku zwiększył się wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 5,3% do 5,7%) i netto (z 4,5% do 4,9%). Wzrósł również wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów z 4,9% do 5,0%. Wynik finansowy netto zwiększył się o 12,9% (wzrost zysku netto o 11,4%, a straty netto o 4,7%), przy spadku o 4,5% kwoty obciążeń obowiązkowych. Zwiększył się udział jednostek rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów (o 0,4 p. proc. do 75,6%), natomiast zmniejszył się ich udział w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej (o 1,3 p. proc. do 82,3%).

**WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI OBROTU NETTO
W BADANYCH PRZEDSIĘBIORSTWACH
NIEFINANSOWYCH W I PÓŁROCZU 2016 R.**

WSKAŹNIK POZIOMU KOSZTÓW W I PÓŁROCZU 2016 R.

Polepszenie wskaźnika poziomu kosztów odnotowano w 11 województwach, przy czym w 10 województwach było to wynikiem szybszego wzrostu **przychodów z całokształtu działalności** niż **kosztów ich uzyskania**, natomiast w województwie mazowieckim poprawa wskaźnika była wynikiem głębszego spadku kosztów niż przychodów. W pozostałych województwach wskaźnik poziomu kosztów pogorszył się – najbardziej w województwie łódzkim.

Wynik finansowy brutto zwiększył się w skali roku z 64367,5 mln zł do 70977,3 mln zł (zysk brutto 84505,3 mln zł, strata brutto 13528,0 mln zł). **Obciążenia wyniku finansowego brutto** zmniejszyły się o 440,9 mln zł do poziomu 9455,0 mln zł.

Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 61522,4 mln zł (zysk netto 74783,1 mln zł, strata netto 13260,8 mln zł), wobec 54471,6 mln zł w I półroczu 2015 r. Polepszenie zarówno wartości wyniku finansowego brutto, jak i netto odnotowano w 12 województwach, w tym w 7 województwach wzrost wyniku finansowego netto był większy niż wyniku finansowego brutto. W pozostałych województwach: pomorskim, łódzkim, lubelskim i dolnośląskim wyniki finansowe brutto i netto były gorsze w porównaniu z I półroczem 2015 r.

Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrósł w skali roku o 0,1 p. proc. i wyniósł 5,0%. Polepszenie wskaźnika zaobserwowano w 9 województwach, a największy wzrost wystąpił w lubuskim (z 5,1% do 7,3%). W województwie mazowieckim wskaźnik pozostał na poziomie sprzed roku (4,6%), a w pozostałych województwach nastąpiło osłabienie wskaźnika, w tym najgłębsze w przedsiębiorstwach województwa łódzkiego (z 7,7% do 6,5%).

W badanych podmiotach zarówno **wskaźnik rentowności obrotu brutto**, jak i **netto** zwiększyły się w skali roku o 0,4 p. proc. i wyniosły odpowiednio 5,7% i 4,9%. Poprawę obu wskaźników odnotowano w 11 województwach, najwyższą w świętokrzyskim (po 2,9 p. proc.). Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu brutto wyniosła 3,0 p. proc. (od 4,0% w podlaskim do 7,0% w małopolskim) i była mniejsza niż przed rokiem (5,4 p. proc.). Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu netto wyniosła 2,7 p. proc. (wobec 4,6 p. proc. przed rokiem) i wyznaczona była również przez województwo podlaskie (3,4%) oraz małopolskie (6,1%).

Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów oraz udział ich przychodów w przychodach z całokształtu działalności w I półroczu 2016 r. kształtował się następująco:

WOJEWÓDZTWA	Udział jednostek rentownych w %		WOJEWÓDZTWA	Udział jednostek rentownych w %	
	w liczbie jednostek ogółem	w przychodach z całokształtu działalności		w liczbie jednostek ogółem	w przychodach z całokształtu działalności
POLSKA	75,6	82,3			
Warmińsko-mazurskie	74,8	92,0	Kujawsko-pomorskie	76,4	84,5
Małopolskie	77,3	90,0	Śląskie	76,7	83,1
Wielkopolskie	79,8	89,6	Opolskie	76,0	80,4
Łódzkie	78,7	87,6	Lubelskie	68,5	80,2
Zachodniopomorskie	76,3	87,6	Mazowieckie	72,1	77,1
Świętokrzyskie	77,3	86,9	Dolnośląskie	73,6	77,0
Pomorskie	74,8	86,8	Lubuskie	75,5	76,6
Podlaskie	74,7	85,2	Podkarpackie	76,8	72,9

Udział podmiotów rentownych w przychodach z całokształtu działalności zmniejszył się w skali roku z 83,6% do 82,3%; największy spadek wystąpił w województwie dolnośląskim. Zwiększył się natomiast ich udział w ogólnej liczbie badanych podmiotów gospodarczych z 75,2% do 75,6% (w największym stopniu w województwie świętokrzyskim).

NAKŁADY INWESTYCYJNE

W I półroczu 2016 r. badane przedsiębiorstwa niefinansowe poniosły mniejsze **nakłady inwestycyjne**² niż przed rokiem; spadek nakładów był nieco wolniejszy od obserwowanego w I kwartale br. Znacznie obniżyły się nakłady na budynki i budowle, a w niewielkim stopniu – na zakupy³. Liczba nowo rozpoczętych inwestycji była wyższa niż przed rokiem, podobnie jak ich wartość kosztorysowa.

Nakłady ogółem badanych przedsiębiorstw wyniosły 49,4 mld zł i były (w cenach stałych) o 7,1% niższe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 10,9%), podczas gdy w I kwartale br. obserwowano spadek o 8,9%. Nakłady na budynki i budowle zmniejszyły się o 14,7%, natomiast na zakupy o 1,8%. Udział zakupów w nakładach ogółem wzrósł do 63,7% z 59,6% przed rokiem. Nakłady realizowało 79,2% badanych podmiotów, wobec 80,0% w analogicznym okresie 2015 r.

W 10 województwach odnotowano wyższy niż średnio w kraju udział zakupów w nakładach ogółem. Natomiast niższy niż przeciętny udział zakupów w nakładach ogółem wykazały jednostki w województwach: łódzkim, lubelskim, pomorskim, opolskim, zachodniopomorskim i małopolskim.

Uszeregowanie województw pod względem dynamiki zrealizowanych nakładów w okresie styczeń – czerwiec 2015 r. i 2016 r. przedstawiało się następująco:

2015		2016	
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 (ceny bieżące)			
POLSKA	112,4	POLSKA	95,5
Podlaskie	146,9	Lubuskie	123,5
Opolskie	141,1	Łódzkie	112,9
Łódzkie	135,7	Podkarpackie	111,7
Podkarpackie	132,5	Dolnośląskie	111,2
Wielkopolskie	123,3	Warmińsko-mazurskie	106,0
Świętokrzyskie	118,1	Śląskie	103,0
Warmińsko-Mazurskie	116,6	Pomorskie	98,1
Kujawsko-Pomorskie	115,7	Wielkopolskie	93,7
Lubuskie	115,7	Małopolskie	92,2
Lubelskie	114,5	Opolskie	91,3
Pomorskie	113,8	Mazowieckie	87,4
Śląskie	109,4	Lubelskie	84,5
Mazowieckie	106,6	Zachodniopomorskie	81,7
Małopolskie	106,5	Podlaskie	79,7
Dolnośląskie	103,9	Kujawsko-pomorskie	79,0
Zachodniopomorskie	102,6	Świętokrzyskie	62,6

²Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

³ Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu.

Największy udział w zrealizowanych nakładach w I półroczu 2016 r. miały jednostki z województw: mazowieckiego, dolnośląskiego, śląskiego i wielkopolskiego – łącznie 63,8% (przed rokiem 64,1%). W kolejnych województwach: łódzkim, małopolskim, pomorskim, lubelskim, podkarpackim, kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim zrealizowano 30,4% nakładów (przed rokiem 29,8%). Na pozostałe województwa przypadało 5,8% (wobec 6,1% przed rokiem).

W strukturze nakładów na nowe środki trwałe największy udział miały nakłady jednostek przetwórstwa przemysłowego – 39,1% (w analogicznym okresie 2015 r. – 34,7%). Jednostki mające siedzibę na terenie województw: mazowieckiego, śląskiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego, małopolskiego, łódzkiego i podkarpackiego realizowały 75,5% nakładów związanych z przetwórstwem przemysłowym.

W okresie sześciu miesięcy 2016 r. **rozpoczęto** 106,3 tys. **inwestycji**, tj. o 12,1% więcej niż przed rokiem (wobec wzrostu o 6,2% w analogicznym okresie 2015 r.). Około 52% rozpoczętych inwestycji stanowiły przyłącza energetyczne i gazowe o niewielkiej jednostkowej wartości kosztorysowej. Łączna **wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych** wyniosła 27,4 mld zł i była o 13,2% wyższa niż w I półroczu 2015 r. (kiedy notowano wzrost o 10,3%). Największy udział w liczbie rozpoczętych inwestycji miały jednostki z województw: mazowieckiego, małopolskiego, wielkopolskiego, pomorskiego i śląskiego (łącznie 90,4%). Największy udział w wartości kosztorysowej rozpoczętych inwestycji przypadało na jednostki mające siedzibę na terenie województw: mazowieckiego (45,9%), pomorskiego (8,5%), wielkopolskiego (7,4%), małopolskiego (7,1%) i śląskiego (6,8%).

ROLNICTWO

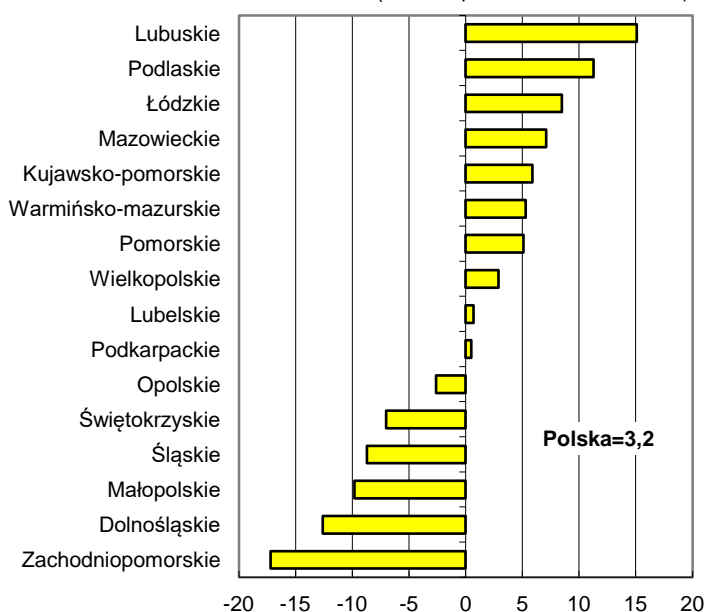
Na rynku rolnym w czerwcu 2016 r., zarówno w obrocie targowiskowym jak i w skupie, średnie ceny zbóż (z wyjątkiem pszenicy w skupie) i ziemniaków były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Również wyższe były ceny skupu żywca wieprzowego. Natomiast ceny targowiskowe prosiąt na chów, ceny skupu mleka oraz żywca wołowego i drobiowego wykazywały spadek.

Skup ziarna zbóż podstawowych (bez ziarna siewnego) łącznie z mieszankami zbożowymi w I półroczu 2016 r. był o 6,4% większy niż w analogicznym okresie 2015 r. i wyniósł 3782,3 tys. ton. W skali roku wzrost skupu odnotowano w 7 województwach, w granicach od 5,4% w świętokrzyskim do 27,4% w pomorskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek skupu, w tym najgłębszy w małopolskim (26,7%) i podkarpackim (10,9%).

W I półroczu 2016 r. skupiono 404,8 tys. ton **ziemniaków**, tj. o 3,1% mniej niż w tym samym okresie ub. roku. Spadek skupu ziemniaków wystąpił w 9 województwach, w granicach od 58,3% w opolskim 2,3% do w wielkopolskim. W pozostałych województwach odnotowano wzrost skupu, w tym największy w śląskim, podkarpackim i świętokrzyskim.

W porównaniu z I półroczem ub. roku **skup żywca rzeźnego** (w wadze poubojowej ciepłej) w I półroczu 2016 r. był o 3,2% wyższy i wyniósł 2048,5 tys. ton. Więcej skupiono żywca drobiowego i wołowego, mniej natomiast żywca wieprzowego. W skali roku wzrost skupu żywca rzeźnego odnotowano w 10 województwach, w granicach od 0,5% w podkarpackim do 15,1% w lubuskim. W pozostałych województwach skup żywca zmniejszył się, w tym najbardziej w zachodniopomorskim (o 17,2%) i dolnośląskim (o 12,6%).

ZMIANY W SKUPIE ŻYWCA RZEŹNEGO W I PÓŁROCZU 2016 R.
(wzrost/spadek w skali roku w %)

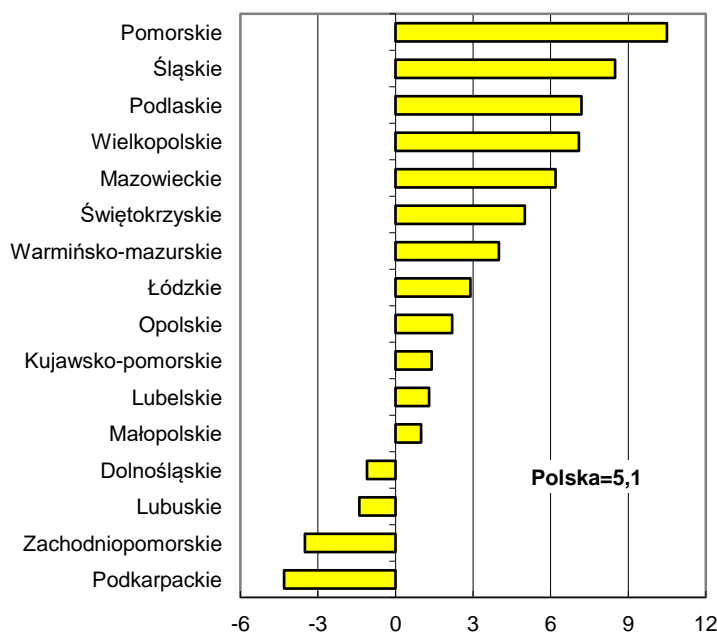
W porównaniu z I półroczem ub. roku, **skup żywca wołowego** (w wbc) był o 0,5% większy i wyniósł 207,8 tys. ton. Wzrost skupu odnotowano w 9 województwach, w tym największy w opolskim (25,4%) i podkarpackim (21,3%). W pozostałych województwach skup żywca wołowego zmniejszył się, w tym najbardziej w małopolskim i dolnośląskim.

W skali roku **skup żywca wieprzowego** (w wbc) był o 0,6% mniejszy i wyniósł 864,4 tys. ton. Spadek skupu wystąpił w 7 województwach, w tym najgłębszy w dolnośląskim (34,0%), śląskim (19,6%) i mazowieckim (14,0%). W pozostałych województwach odnotowano wzrost skupu, w granicach od 2,3% w małopolskim do 10,8% w lubuskim.

W I półroczu 2016 r. **skup żywca drobiowego** wyniósł 971,8 tys. ton i był o 7,6% większy niż przed rokiem. Wzrost skupu odnotowano w 9 województwach, w granicach od 0,3% w opolskim do 22,1% w podlaskim. W skali roku skup żywca drobiowego najbardziej zmniejszył się w zachodniopomorskim (o 26,2%), świętokrzyskim (o 20,3%) i podkarpackim (o 12,6%).

W I półroczu br. skupiono 5484,2 mln l **mleka krowiego**, tj. o 5,1% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Więcej mleka skupiono w 12 województwach, w granicach od 1,0% w małopolskim do 10,5% w pomorskim. Spadek skupu mleka wystąpił w podkarpackim (4,3%), zachodniopomorskim (3,5%), lubuskim (1,4%) i dolnośląskim (1,1%).

ZMIANY W SKUPIE MLEKA KROWIEGO W I PÓŁROCZU 2016 R.
(wzrost/spadek w skali roku w %)

W czerwcu br. **na targowiskach** za 1 dt **pszenicy** płacono średnio 75,07 zł, tj. o 2,9% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost cen odnotowano w 13 województwach, w granicach od 1,6% w śląskim do 11,7% w opolskim. Mniej niż przed rokiem za pszenicę

płacono w zachodniopomorskim (o 11,1%, wobec wzrostu przed rokiem o 12,5%), dolnośląskim (o 2,7%) i podkarpackim (o 1,1%). W 10 województwach za 1 dt pszenicy płacono więcej niż przeciętnie w kraju. Najwyższe ceny notowano na targowiskach w warmińsko-mazurskim (86,67 zł za 1 dt) i lubuskim (82,44 zł), a najniższe w lubelskim (65,20 zł) i świętokrzyskim (68,11 zł). W czerwcu 2016 r. **w skupie** za 1 dt **pszenicy** płacono średnio 63,36 zł (o 2,7% mniej niż w czerwcu ub. roku). Średnie ceny skupu pszenicy w 7 województwach były wyższe od przeciętnej w kraju; najwięcej za 1 dt pszenicy płacono w zachodniopomorskim (65,60 zł), pomorskim (65,40 zł) i warmińsko-mazurskim (65,08 zł), a najmniej – w opolskim (60,63 zł). W skali roku spadek cen odnotowano w 13 województwach, w granicach od 5,7% w mazowieckim do 1,0% w podlaskim. Więcej niż przed rokiem za pszenicę w skupie płacono w podkarpackim (o 6,1%), małopolskim (o 5,5%) i świętokrzyskim (o 1,4%).

Za 1 dt **żyta na targowiskach** w czerwcu br. płacono średnio 59,98 zł, tj. o 6,7% więcej niż przed rokiem. W 7 województwach (spośród 13 badanych) przeciętne ceny żyta za 1 dt były wyższe od średniej w kraju, a najwyższe odnotowano w śląskim (73,13 zł) i zachodniopomorskim (72,50 zł). Najmniej za 1 dt żyta płacono w lubelskim (54,44 zł), podlaskim (54,83 zł) i mazowieckim (54,84 zł). Wzrost cen odnotowano w 12 województwach (spośród 13 badanych), w granicach od 0,4% w małopolskim do 35,4% w kujawsko-pomorskim. Mniej niż przed rokiem za żyto na targowiskach płacono w województwie zachodniopomorskim (o 7,1%). W czerwcu br. za 1 dt **żyta w skupie** płacono średnio 54,51 zł (wzrost o 3,8% w ujęciu rocznym). W 4 województwach (spośród 15 badanych) przeciętne ceny skupu żyta były wyższe od średniej krajowej i wynosiły odpowiednio: lubuskie – 57,59 zł, zachodniopomorskie – 56,02 zł, pomorskie – 55,55 zł i kujawsko-pomorskie – 54,94 zł. Najmniej za żyto w skupie płacono w podkarpackim (41,26 zł za 1 dt) i małopolskim (46,60 zł). W porównaniu z czerwcem 2015 r. ceny żyta w skupie wzrosły w 13 województwach (spośród 15 badanych), w granicach od 3,9% w podkarpackim do 16,9% w lubuskim. W ujęciu rocznym mniej za żyto w skupie płacono w wielkopolskim (o 9,3%) i małopolskim (o 0,8%).

Na **targowiskach za ziemniaki jadalne** (bez wczesnych) w czerwcu 2016 r. płacono średnio 116,86 zł za 1 dt, tj. o 68,7% więcej niż w czerwcu ub. roku (w analogicznym okresie ubiegłego roku notowano spadek o 41,5%). W 10 województwach średnie ceny ziemniaków były wyższe od przeciętnej w kraju. Najwięcej za ziemniaki płacono na targowiskach w opolskim (142,50 zł za 1 dt) i dolnośląskim (136,82 zł), a najmniej – w świętokrzyskim (91,21 zł za 1 dt) i pomorskim (96,58 zł). W skali roku wzrost cen ziemniaków jadalnych odnotowano we wszystkich województwach, największy w województwie łódzkim.

W czerwcu br. w **skupie** przeciętna cena **ziemniaków ogółem** ukształtowała się na poziomie 68,77 zł za 1 dt i w skali roku zwiększyła się o 10,4%. Wzrost cen odnotowano w 12 województwach. Mniej niż przed rokiem płacono w lubuskim (o 54,7%), mazowieckim (o 19,8%), warmińsko-mazurskim (o 14,0%) i opolskim (o 6,9%).

W czerwcu 2016 r. za 1 kg **żywca rzeźnego wołowego** (bydła bez cieląt) w skupie płacono średnio 6,11 zł, tj. o 1,8% mniej niż przed rokiem. W 8 województwach przeciętne ceny skupu były wyższe od średniej w kraju. Rozpiętość cen skupu za 1 kg żywca wołowego wynosiła od 5,44 zł w mazowieckim do 6,90 zł w lubelskim. Spadek cen wystąpił w 13 województwach, w granicach od 8,3% w warmińsko-mazurskim do 0,5% w opolskim. W skali roku średnie ceny żywca wołowego wzrosły w śląskim (o 17,9%), pomorskim (o 4,5%) i podkarpackim (o 2,6%).

Średnia cena skupu **żywca rzeźnego wieprzowego** w czerwcu 2016 r. wynosiła 4,90 zł za 1 kg i była o 10,6% wyższa niż w czerwcu 2015 r. W 7 województwach przeciętne ceny skupu żywca wieprzowego były wyższe od średniej krajowej, a najwyższe zanotowano w dolnośląskim (5,18 zł za 1 kg), wielkopolskim (5,03 zł) i warmińsko-mazurskim (5,02 zł kg). Najmniej za 1 kg żywca wieprzowego w skupie płacono w podkarpackim (4,49 zł) i pomorskim (4,65 zł). W skali roku wzrost cen odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 5,7% w podkarpackim do 14,7% w śląskim.

Na **targowiskach** w czerwcu br. za 1 **prosię na chów** średnio płacono 150,61 zł, tj. o 4,4% mniej niż przed rokiem. Przeciętne ceny prosiąt w 6 województwach (spośród 11 badanych) były wyższe od średniej w kraju. Najwięcej za prosię płacono w śląskim (257,50 zł) i małopolskim (185,50 zł), a najmniej w mazowieckim (120,96 zł) i kujawsko-pomorskim (130,63 zł). Spadek cen odnotowano w 7 województwach (spośród 11 badanych), w granicach od 0,3% w wielkopolskim do 12,2% w łódzkim. W skali roku więcej za prosię do dalszego chowu płacono w śląskim (o 12,7%), podlaskim (o 10,0%), warmińsko-mazurskim (o 8,3%) i małopolskim (o 2,8%).

W czerwcu 2016 r. przeciętna cena skupu **mleka krowiego** za 100 l wynosiła 99,97 zł, tj. o 9,4% mniej niż przed rokiem. Rozpiętość cen skupu mleka za 100 l wynosiła od 90,23 zł w łódzkim do 111,57 zł w podlaskim. W 6 województwach średnie ceny skupu mleka były wyższe od przeciętnej w kraju. W ujęciu rocznym spadek cen skupu mleka odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 6,1% w małopolskim do 12,6% w zachodniopomorskim.